

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

YUSUF HASANOV'UN
SANAT YAŞAMI VE VİYOLA EĞİTİMİNE
KATKILARININ İNCELENMESİ

Hazırlayan

Esengül KARADEMİR

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

AFYONKARAHİSAR 2012

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Yusuf HASANOV’un Sanat Yaşanı Ve Viyola Eğitime Katkılarının İncelenmesi” adlı çalışmanın tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmıő olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

10/09/2012

Esengül KARADEMİR

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

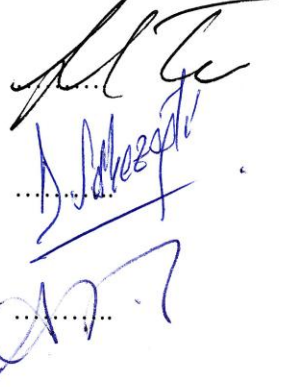
JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

Jüri Üyeleri : Yrd. Doç. Dr. Duygu SÖKEZOĞLU

: Yrd. Doç. Dr. Sevgi TAŞ

Müzik Anasanat Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Esengül KARADEMİR' in "Yusuf HASANOV' un Sanat Yaşamı ve Viyola Eğitimine Katkılarının İncelenmesi" başlıklı tezini değerlendirmek üzere 10.09.2012 günü saat 10:00' da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ

MÜDÜR

ÖZET

YUSUF HASANOV'UN SANAT YAŞAMI VE VİYOLA EĞİTİMİNE KATKILARININ İNCELENMESİ

Esengül KARADEMİR

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI**

Eylül 2012

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Emel Funda TÜRKMEN

Araştırmanın konusunu, “Yusuf HASANOV’un sanat yaşamı ve viyola eğitimine katkılarının incelenmesi” oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Yusuf HASANOV’un sanat yaşamı, viyola eğitimine yaklaşımları, sanatçı ve eğitimci kimliğiyle viyola eğitimine katkıları incelenmiş, bir viyola eğitimcisinde bulunması gereken niteliklerin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu araştırmanın modeli “Örnekolay Tarama Modeli”dir. Veri toplama aracı olarak “Yapılandırılmış görüşme tekniği” kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan eğitimcinin, özgeçmişi ve sanatçı kimliği ile ilgili veriler, kendisiyle görüşme yapılarak toplanmıştır. Eğitimci kişiliği hakkındaki veriler, hem kendisiyle yapılan görüşme tekniğiyle hem de anket yoluyla öğrencilerinin görüşleri alınarak toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Viyola, Viyola Eğitimi.

ABSTRACT

THE STUDY OF YUSUF HASANOV'S ART LIFE AND CONTRIBUTIONS TO THE VIOLA EDUCATION

Esengül KARADEMİR

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF MUSIC**

September 2012

Advisor: Asst. Assoc. Dr. Emel Funda TURKMEN

The subject of the study is composed of examining "The Study Of Yusuf HASANOV's Art Life And Contributions To The Viola Education. In this study is intended to create the source by using Yusuf HASANOV's artistic life approaches to viola training, the contributions to the viola training by using artist and educator's identity. This research model is "Case Study Scan Pattern" . As a means of data collection "Structured In terview Technique" was used. In this study, the datas on theartist's identity and his educator's personality were collected by using interview with him. The otherside, interview with him and his students' opinions were collected with a survey about his educationist personality.

Keywords: Art, Viola, Viola Training.

ÖNSÖZ

Viyola ile ilgili çalışmalarında sevgisini ve emeğini benden esirgemeyen, bilgisiyle, tecrübeleriyle daima yol gösteren, araştırmanın konusunu oluşturmamda ve verilerin toplanmasında yardımcı olan değerli Öğr. Gör. Yusuf HASANOV'a, çalıştığım süre boyunca daima yolumu aydınlatan, bana cesaret veren, önemli araştırmalara beni yönlendiren, sevgisini ve emeğini benden esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Dr. Emel Funda TÜRKMEN'e, elde edilen verilerin işlenmesinde istatistikî açıdan yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Metin BAŞ'a, desteğinden ve ilgisinden dolayı Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN'e, araştırma verilerinin toplanmasında katkı sağlayan tüm öğrencilere, değerli öğretmenlerime ve değerli arkadaşlarıma, çalışmalarım boyunca daima yanımda olan, destekleyen annem Tülay KARADEMİR'e, babam Mehmet KARADEMİR'e ve kardeşim Ezgi Yaren KARADEMİR'e teşekkürü bir borç bilirim.

Esengül KARADEMİR

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	iii
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT, SANATÇI, SANATÇI - ÖĞRETMEN VE MÜZİK

KAVRAMLARI.....	4
1. 1. SANAT.....	4
1. 2. SANATÇI.....	6
1. 3. SANATÇI-ÖĞRETMEN.....	6
1. 4. MÜZİK.....	7
2. EĞİTİM KAVRAMI, MÜZİK EĞİTİMİ, ÇALGI EĞİTİMİ VE ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ.....	8
2. 1. EĞİTİM.....	8
2. 2. MÜZİK EĞİTİMİ.....	8
2. 3. ÇALGI EĞİTİMİ VE ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ.....	9
2. 3. 1. Öğretmenin Kişilik Özellikleri.....	11
2. 3. 2. Öğretmenin Tutum Ve Davranışları.....	12
2. 3. 3. Öğretmenin Teknik Özellikleri.....	13
3. VİYOLANIN TARİHÇESİ.....	14
3. 1. VİYOLANIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ.....	15
3. 2. TÜRKİYE'DE VİYOLA EĞİTİMİ.....	18
4. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİM SÜRECİ VE SANAT YAŞAMI.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

1. PROBLEM CÜMLESİ.....	21
2. ALT PROBLEMLER.....	21
3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	22
4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	22
5. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI.....	22
6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

1.ARAŞTIRMANIN MODELİ VE YÖNTEM.....	24
1. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	24
1. 2. ARAŞTIRMANIN ÇALIŞMA GRUBU.....	24
1. 3. VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ.....	25
1. 4. ARAŞTIRMADA KULLANILAN ANALİZLER VE SONUÇLAR.....	27
1. 4. 1. Güvenilirlik Analizleri.....	27
1. 4. 2. Bağımsız İki Örnek Testi ve Sonuçları.....	28

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR....	30
1.1. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ KENDİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE NASILDIR?.....	30
2. İKİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR.....	38
2. 1. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE NASILDIR?.....	38
3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR...75	
3.1. YUSUF HASANOV'UN VİYOLA EĞİTİMİNDE DERS İŞLEME YAKLAŞIMLARI NASILDIR?.....	75
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	80
KAYNAKÇA.....	84
EKLER.....	86
EK-1. GÖRÜŞME SORULARI: YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ NASILDIR?.....	86

EK-2. GÖRÜŞME SORULARI: YUSUF HASANOV'UN VİYOLA EĞİTİMİNDE DERS İŞLEME YAKLAŞIMLARI NASILDIR?.....	87
EK-3. ANKET: DEMOGRAFİK SORULAR.....	88
EK-4. ANKET: ÖNERMELER.....	89

TABLULAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Güvenilirlik Analizi Değerleri.....	27
Tablo 2. Normallik Testi.....	29
Tablo 3. Öğretmenin, Öğrencileriyle Ders İçindeki İletişimine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	39
Tablo 4. Öğretmenin, Öğrencileriyle Ders Dışı İletişimine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	40
Tablo 5. Öğretmenin Ders İçinde Disiplinli Çalışma Konusunda, Eleştirici Kişilik Özelliğine Sahip Olmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	41
Tablo 6. Öğretmenin, Okul İçinde veya Dışında İletişiminin Ders ile Sınırlılığına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	42
Tablo 7. Öğretmenin, Öğrencilerinin Çeşitli Konulardaki Görüşlerini Dinlemesine ve Saygı Duymasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	43
Tablo 8. Öğretmenin, Başarı ve Başarısızlıkları Konusunda Öğrencilerini Eleştirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	44
Tablo 9. Öğretmenin, Öğrencilerine Bir Birey Olarak Değerli Olduklarını Hissettirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	45
Tablo 10. Öğretmenin Ders İçinde, Espirili ve Eğlenceli Bir Ortam Oluşturmayı Sevmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	46
Tablo 11. Öğretmenin, Gerektiğinde Öğrencilerini Maddi ve Manevi Açından Desteklemesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	47
Tablo 12. Öğretmenin, Öğrencilerinin Mazeret Sahibi Olmaları Durumunda Olumlu Yaklaşımına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	48
Tablo 13. Öğretmenin, Öğrencilerine Ulaşmak İstedikleri Hedef ve Başarı Konusunda Yardımcı ve Yönlendirici Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	49

Tablo 14. Öğretmenin, Öğrencilerinin Viyola ile İlgili Yarışma veya Konser Etkinliklerine Katılmalarını İstemesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	50
Tablo 15. Öğretmenin, Ders Dışında Öğrencilerinin Yer Aldığı Müzik Etkinliklerini Desteklemesi ve Faydalı Olabileceğini Düşündüğü Farklı Çalışmalara Yönlendirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	51
Tablo 16. Öğretmenin Dersle İlgili Beklentilerinin Çok Yüksek Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	52
Tablo17. Öğretmenin Ders ile İlgili Beklentilerinin, Öğrencilerinin Derse Olan İlgilerini Azaltmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	53
Tablo18. Öğretmenin, Ödevlerini Yapamadıklarında Öğrencilerine Karşı Sergilediği Tutumların Olumsuz Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	54
Tablo 19. Öğretmenin, Ödevlerini Yapamadıklarında Öğrencilerine Karşı Tutumunun Disiplinli Olmalarını Sağlamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	55
Tablo 20. Öğrencilerinin Katıldığı veya Yer Aldığı Müzik Etkinlikleri Konusunda Öğretmenin Tutumlarının Olumsuz Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	56
Tablo 21. Öğretmenin Disiplinli Çalışma Konusundaki Uyarıları ile Öğrencilerinde Başarılı Olma İsteği Uyandırmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	57
Tablo 22. Öğretmenin, Sınavdan Önce Öğrencilerini Motive Etmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	58
Tablo 23. Öğretmenin, Sınav Esnasında Öğrencilerine Karşı İlgili ve Cesaret Verici Yaklaşımlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	59
Tablo 24. Öğretmenin Ders İşleyişi Sırasında, Öğrencileri Yöntem ve Tekniğine Uyum Sağlayamadığında Yeni Yöntem ve Tekniklere Başvurması Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	60
Tablo 25. Öğretmenin, Disiplin ve Düzen İçinde, Zamanı Doğru Değerlendirerek Dersi Verimli Hale Getirmesi Konusundaki Öğrenci Görüşleri.....	61
Tablo 26. Öğretmenin, Öğrencilerini Ödevlerine Nasıl Çalışacakları Konusunda Bilgilendirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	62

Tablo 27. Öğretmenin, Derse Geldiklerinde Öğrencilerinin Nasıl Bir Çalışma Yaptıklarını Sorgulayarak Çalışmaları Hakkında Bilgi Edinmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	63
Tablo 28. Öğretmenin, Eserleri Çalıştırırken Öğrencilerinin Bireysel Farklılıklarını Göz Önünde Bulundurmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	64
Tablo 29. Öğretmenin, Eser Seçiminde Öğrencilerinin Görüşlerine Önem Vermesi Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	65
Tablo 30. Öğretmenin, Gerekliğinde Ek Çalışma Yaparak Öğrencilerinin Enstrümanlarında Daha Başarılı Olmalarını Sağlaması Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	66
Tablo 31. Öğretmenin, Öğrencinin Seviyesine Göre Bir Çalışma Programı Oluşturarak Daha Başarılı Olmasını Sağlaması Konusundaki Öğrenci Görüşleri.....	67
Tablo 32. Viyolada Parmak Egzersizleri, Yay ve Entonasyon Çalışmaları İçin Öğretmenin Çeşitli Metotlardan Yararlanması Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	68
Tablo 33. Öğretmenin, Ders Kapsamında Solfej, Armoni ve Müzik Tarihi Konularına da Değinererek Dersin İçeriğini Güçlendirmesi Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	69
Tablo 34. Öğretmenin, Çalınan Eserlerde ve Diğer Müzik Çalışmalarında Eserleri Yorumlarken, Müzik Tarihi ve Müzikalite ile İlgili Bilgilere Yer Vermesi Konusunda Öğrenci Görüşleri.....	70
Tablo 35. Öğretmenin, Bazen Çalarak Bazen de CD ve DVD vb. Kayıtlardan veya Yazılı Kaynaklardan Faydalanarak Çaldıkları Eserlere Dair Öğrencilerinin Bilgi Sahibi Olmalarını Sağlamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	71
Tablo 36. Öğretmenin, Sınavdan Sonra Öğrencileriyle Sınava Yönelik Değerlendirme Yapmasıyla İlgili Öğrenci Görüşleri.....	72
Tablo 37. Öğretmenin, Sınavdan Sonra Başarısız Olan Öğrencileriyle Disiplinli Çalışmayla Plan ve Program Geliştirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	73

Tablo 38. Öğretmenin, Çalınan Eserlerin Farklı Yorumlarını Dinleterek Öğrencilerinin Yorum Becerilerini Geliştirmelerine Katkıda Bulunmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.....	74
--	----

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1: Viyolanın Önden Ve Yandan Görünüşü.....	16
Şekil 2: Viyolaya Ait Aparatlar.....	16
Şekil 3: Viyola Arşesi (Yay).....	17

GİRİŞ

Sanatın pek çok dalında olduğu gibi müzik de, zaman içerisinde geçirdiği evrimle farklı dallara ve alanlara ayrılarak günümüze ulaşmıştır. Kendi içerisinde ayrılmış olduğu bu alan ve dallardaki yapılan çalışmaların nasıl yapıldığı, bu alanda iş üretenlerin işin nasıl yapılacağını öğrenmeleri ve yapılmış çalışmaların sonrakilere aktarılması için, önceleri görüp taklit ederek öğrendikleri bilgiler ve uygulamalar zaman içerisinde bir eğitim sistemine kavuşmuştur.

Temel olarak çalma, söyleme, besteleme alanlarında başlayarak, kuramsal pek çok konunun dâhil olduğu ve diğer disiplinlerle de iş birliği içerisinde yürüdüğü görülen müzik sanatının, her birey tarafından kabul edilişi ve ihtiyaç duyulduğu bu çok yönlülüğüne dayanmaktadır. Bunun bir sonucu olarak da günümüzde müzikle ilgili birçok Konservatuvar, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Müzik Eğitimi Bölümleri vb. kurumlarda farklı ihtiyaçlara yönelik müzik eğitimi verilmektedir.

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin bir alanı olarak farklı pek çok dala ayrılan ve kökleri çok eskilere dayanan bir disiplindir. İlk tabulatur yazısının ortaya çıkışı 15. yy.a rastlamaktadır. Çalgıların çeşitlenmesi ve çalgıda seslendirme ustalığı, çalgı yapımına da yenilikler getirmiştir. 1440'larda yazılan çalgı yapım kitabı zaman içerisinde çalgıların gelişiminde önemli bir aşama olarak kaydedilirken, 1532 yılında Hans Gerle tarafından viol ve lavta çalanlar için yazılan metot, bu alandaki gelişmelerin giderek hız kazandığını göstermektedir (Say,1985:113-143). Bilinen ilk çalgı metotları 16. yy.a dayanmakla birlikte çok daha eski dönemlerden beri usta-çırak ilişkisiyle, nasıl tutulacağı, nasıl çalınacağı vb. konularda eğitimlerinin verildiği bilinmektedir.

Çalgı eğitiminde nasıl bir yol izleneceği, ne tür çalışmaların başarıya götüreceği konusunda yapılan inceleme ve çalışmalar hem metotların gelişmesini hem de parlak çalgıcıların yetişmesini sağlamıştır.

Yine aynı süreçte bazı eğitimcilerin bir virtüöz yetiştirme fabrikası gibi çalıştıkları görülmüş, verdikleri eğitimle çok sayıda öğrencisinin ileri düzeye

ulaşmalarını sağlamışlardır. Bu durum, eğitimcinin çalgı çalmadaki etkilerini incelemeyi ve bir eğitim yöntemi geliştirme düşüncesini ortaya koymuştur.

Eğitimcinin öğrenciye yaklaşımı, alıştırma biçimi, davranış ve kişilik özellikleri gibi bazı etkenlerin yetişenler üzerindeki etkilerinin görülmesi, iyi çalgıcılar yetiştirme düşüncesine paralel olarak iyi eğitimciler yetiştirme düşüncesinin de ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümlerinde yaylı algılar anasanat dalının bir alanı olan viyola, bireysel ve toplu derslerde kullanılmakta olan bir çalgıdır. Mesleki eğitim veren bu bölümlerde viyola eğitimi için düzenlenmiş müfredat uygulanmaktadır. Müfredatta öğrenciye kazandırılması istenen davranışlar, ğretmen yaklaşımları ve alınacak eserler belirlenmiş, 4 yıl (8 yarıyıl) sonunda öğrencinin gelmesi gereken düzey tespit edilmiştir.

Başarılı algı sanatçıları yetiştirmede, müfredatın iyi nitelikler taşıyor olması, başlı başına bir etken değildir. Müfredat ne kadar iyi olursa olsun, müfredatı uygulayacak olan eğitimcinin de iyi niteliklere sahip olması gerekir. Özellikle son yıllarda ğretmen rolünün ve öğretici kişiden beklentilerin oldukça değiştiği, rehber olmaları, yol göstermeleri, yönlendirmeleri, öğrenmeyi öğretmeleri, demokratik tutum ve değerleri kazandırmaları beklendiği düşünüldüğünde, çalgı eğitimi veren öğretmenlerin de kendilerini yeniden değerlendirmelerinin gereği ortaya çıkmaktadır (Memduhoğlu, Yılmaz, 2010: 9).

Çalgı eğitiminde konunun önemi, derslerin birebir yapılması nedeniyle çok daha farklı ve özel bir durumla karşımıza çıkmakta, usta-ırac ilişkisinin ötesinde hem mesleki hem günlük yaşamının tam merkezindeki bir insan konumuna ulaşmaktadır. Buradaki ğretmen-ğrenci etkileşiminde başka etkenler de rol almaktadır.

“algı eğitimi sürecinde yaşanan sorunların içerisinde ğretmen, ğrenci, çalgı, ğretmen yetiştirme programları ve evre faktörünü saymak mümkündür” (ilden, 2011: 541).

Çalgı eğitiminin bir dalı olan viyola eğitimi, yaylı çalgılar ailesine mensup bu çalgıya ait her tür bilgi, beceri ve eğitimi kapsamaktadır. Kemana benzemekle birlikte pek çok farklılığı da barındırmakta olan bu çalgının eğitimi ülkemizde Konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin Müzik Bölümlerinde, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümlerinde ve Güzel Sanatlar Liselerinde sürdürülmektedir.

Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlarda yeterli sayıda eğitimci bulunmaması, viyola eğitiminde önemli sıkıntılar doğurmaktadır. Konservatuvarlarda çok büyük sıkıntılar olmasa da, Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde ve Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümlerinde bu sorun daha belirgindir. Bu eğitim kurumlarında öğrenci yetiştiren eğitimcilere bakıldığında farklı kurumlardan yetişmiş eğitimcilerin bulunduğu görülmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda viyola eğitimi veren yerli ve yabancı uyruklu eğitimciler yer almaktadır.

Bu araştırmada, bir eğitimcinin çeşitli yönlerinin ele alınmasıyla, viyola eğitimcisinde bulunması gereken özelliklerin ortaya konmasına çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SANAT, SANATÇI, SANATÇI-ÖĞRETMEN VE MÜZİK KAVRAMLARI

1.1. SANAT

Sanat sözcüğünün Arapça, “Sanea” kökünden türediği, yapmak, sonradan husule gelmek anlamına geldiği belirtilmektedir (Erkul, 1996: 11).

Sanat, duyguların, düşüncelerin, nesnelere güzel bir ifade ile anlatılmasında kullanılan metotların tümü olarak da tanımlanabilir. Bu metotlar uygulandığında insanın kültürel varlığı olan çeşitli ürünler farklı bir ifade kazanır. Sanat ürünlerinin her zaman güzel olması, kullanışlı olması gerekmez, sanat bir ifade aracı olarak ortaya çıkar.

Aristo'nun sanatı, nesnelere içinde saklı, onları yaşatan ruh olarak sezdiği, madde ve onun bulanık şekliyle, saf, asil ve ruhî güçleri ayırıp ortaya çıkartmak için, insan tarafından konan prensibin adına “sanat” dediği belirtilmektedir (akt: Erkul,1996: 12).

Bunlara göre, ister bir ifade aracı olsun, isterse bir prensipler bütünü olsun, sanat insanın var olduğu andan itibaren var olduğuna inanılan soyut bir kavramdır ve bu soyut kavram, sanat eserleriyle somutlaşmaktadır. Bir başka söylemle sanat, toplumların yaşamlarına güzelliği katma yöntemidir. Bu nesnelere, binalarla ve seslerle olabilir. Toplum yaşamında çok önemli bir yeri olan sanatın pek çok değişik tanımı yapılmıştır. Sanat için sanatçıların, bilim adamları ve akademisyenlerin yaptıkları değişik tanımlar vardır ve bunlara yeni tanımlar eklenmektedir. Bunu sanatın anlatım gücünün sonsuz ve kendisini hep yeni ve benzersiz kılmasına bağlayabiliriz. En genel tanımıyla sanat, insanların yeteneklerini ve yaratıcılıklarını kullanarak duygu ve düşüncelerini anlatmasıdır.

Lavignac, “Sanat tabiat tarafından kendisine verilen malzemeyi daima asilleştiren ve ülküleştiren insan zekâsının bir mahsulüdür” der (1939: 360).

Bir sanat eserinin oluşmasında yaratıcılık kavramı önemlidir. Yaratıcılık 15. yy. ile 19. yy. arasında sadece güzel sanatlar alanına ait bir olgu olarak kabul edilmiş, çoğunlukla tanrısal ve olağanüstü güçlerle oluşabileceği mistik bir alanda açıklanmaya çalışılmıştır. Ancak günümüzde, bilim ve teknolojinin gelişmesiyle yaratıcılık sadece sanat dalları alanında değil bilim ve teknik alanlarda da var olan bir olgu haline gelmiştir. Buna göre, yaratıcılık sürecinin, tüm duyuşsal ve düşünsel etkinliklerde, her türlü çalışma ve uğraşın içerisinde var olduğu görülebilir (San, 2004: 13).

Sanatın yaşamımızdaki işlevi konusunda görüşlerini işlevsel bir yaklaşımla ele alan Davey, sanatın yaşamımızdaki işlevinin kopuk ve gizli olmaması gereğini savunur. Davey'e göre sanat, alınıp bir köşeye konulan bir şey değildir, insanlar onu dünyalarını ve algılarını zenginleştirmek için kullanırlar. En az bilim kadar bilgi kaynağı olan sanat, dünyayı nasıl algıladığımızla ilişkin bilgiyi ortaya koyar (akt: Freeland, 2008: 158, Çev: Demir F.).

Sanat üzerine düşünen her fikir adamı aynı görüşte değildir. Ve bazılarınca sanat yapıtı toplumsal yaşamdan sınırlarla, çerçevesiyle ayrılmıştır ve “dünyamızdaki yabancı bir nesnedir”. Toplum kurallarıyla sanat bir geçimsizlik içerisinde birbirlerine bağımlı olduklarını bilirler (Özkaya, 2000: 21).

Sanat toplum ilişkisi, sanatla uğraşanları ve sanatçı yetiştirenleri oldukça derinden etkileyen bir konudur. Bu açıdan bakıldığında ne sanatçının ne de sanatçı yetiştiren eğitimcilerin, toplumsal yapıyı göz ardı etmeleri beklenemez. Böyle bir durumda toplumla ters düşmeden ona katkıda bulunan bir gelişim çizgisi içerisinde çalışmalarını yürütmeleri doğru görülebilir. Çalgı eğitiminde de durum farklı değildir. Verilen eğitimin, üretilen sanatı etkileyeceği düşünüldüğünde, eğitimcinin rolünün önemi de anlaşılabilir.

1. 2. SANATÇI

Ersoy (2002: 9), sanatçı kavramını, insan zihninin en derin tabakalarında yer alan, kendine özgü içgüdüsel yaşamın eşsiz yeteneğinin ona verdiği güçle maddeye dökülebilen kişi biçiminde tanımlamıştır. Ona göre sanatçının, görünmeyen bu hayalleri derinlemesine işleyip bir etkinlik kazandırarak görünür biçimler haline sokan kişi olduğunu söylemiştir. Yani sanatçı soyut olanı somutlaştırarak anlaşılır olmasını sağlamaktadır. Müzik açısından bakıldığında, sanatların en soyutu olarak somutlaştırılmasının güç olduğunu belirtmektedir. Müzik sanatının farklı boyutlarında sanat icra etme durumunun ortaya çıkması bundandır. Eserlerin besteleme, düzenleme, yorumlama vb. birçok farklı alanının olması, sanatın farklı alanlarda farklı biçimlerle ifade zenginliğinden kaynaklanmaktadır.

Sanatçı kavramı, sanatçının yetenek ve yaratıcılığını kullanarak, yeryüzünün güzelliklerini yeni bir dille anlatmasıdır. Sanatçı kendi duygu ve düşünce dünyasında, eserini bilinenin dışında farklı bir bakış açısıyla anlatmayı ister. Bu yeni düşüncelere ulaşmada kullandığı araç sesler ise müzik sanatı ortaya çıkar.

1.3. SANATÇI-ÖĞRETMEN

Sanat eğitimi veren öğretmenler hem sanatçı hem de öğretmen kimliğini birlikte taşırlar. Ancak hem sanatçı kavramı hem de öğretmen kavramı başlı başına kendi ağırlığı olan iki ayrı alana yönelik çalışmaları ifade eden iki kavramdır. Sanatçı, alanına ait özellikleri kendi özünde barındırarak yaşarken ve yansıtırken, öğretmen, sanat alanında öğretmen özelliklerini kullanarak öğrencilerine eğitim verir. Hausman'a (1970) göre, "Bütün iyi öğretmenler öğretim durumları için yeterli içgörü ve sanatsallığı yakalama davranışı gösterebilirler, ama her sanatçının iyi öğretmen olacağı söylenemez" (akt. Kırıçoğlu, 2002: 219).

Sanatçı-öğretmen, sanatçı kişiliği ile öğretmenliğe estetik, ilham, içgörü, yaratıcılık vb. nitelikleri kazandırması açısından önemli bir kimlik kaynaşmasıdır. Bu iki özelliği bir arada bulundurmamak aslında oldukça güç gibi

gözükmektedir. Çünkü sanatçı kimliği kendi çalışmalarına odaklanmayı ve sahne performansına yoğunlaşmayı gerektirirken, öğretmen kimliği öğrencilerine odaklanmayı ve öğrencilerinin performanslarını denetleme ve geliştirme çabalarına yoğunlaşmayı gerektirmektedir. Her iki kimliği bir arada taşımak ise, özellikle sahne performanslarının ağır bir psikolojik baskı yaşattığı düşünüldüğünde ciddi bir uyum sorunu oluşturması mümkündür. Öte yandan, sanatçı öğretmen kimliğinin gerçek tecrübeleri kazanmış biri olarak sunacağı faydalar da büyüktür.

Kırışoğlu, Hausman'ın aksine 'bilen öğretir' kuralının varlığını kabul etmemize karşı 'bilmeyen de öğretmez' kuralına uymak gerektiğini söylemiştir. Kısaca sanatçı kimliğini taşıyan bir eğitimci bu kimliğini öğretmenliğe de yönlendirdiğinde her iki kimliğin ortaya çıkarttığı modeli taşınmalı ve benimsemelidir.

1.4. MÜZİK

"Müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan bir bütündür"(Uçan, 1994: 10) .

Say (2003: 17), müziği şöyle tanımlamıştır:

"Müzik terimi, eski Yunancadaki *musike* sözcüğünden kaynaklanmıştır. İki milyon yıllık bir geçmişi olduğu kabul edilen insanoğlu, bir 'ses evreni'nin içine doğar, bu ses evreniyle iç içe yaşar ve algıladığı seslerle sürekli etkileşim içinde bulunur. Biyo-psişik, kültürel ve toplumsal bir organizma olan insan, var olduğu çağlardan beri algıladığı sesleri çözümleyip değerlendirmiş ve giderek sesleri bir anlatım biçimine dönüştürmüştür. Seslerle gerçekleştirilen bu anlatım sanatına 'müzik' denir".

Buradan, seslerin farklı ses kaynaklarına bağlı olarak çıkarılmayı beklediği, sanatçının ise bu sesleri güzellik kaygısı taşıyarak veya ifade aracı olarak düzenleyip bir araya getirerek seslendirdiği anlamı çıkmaktadır.

Langer'e göre müzik, yani bütünüyle soyut ve temsil gücünden yoksun bir karaktere sahip olan sanatsal anlatım, duyguların dışı vurumunun simgesel bir biçimidir(akt. Fubini, 2006: 123).

Müzik sanatı soyut bir kavram olmakla birlikte, yine insanın en soyut yanı olan duygularıyla algılanmakta ve sesler yoluyla ifade edilenler karşı tarafça hisler yoluyla anlaşılmalıdır. Bu yönüyle müzik sanatı, manevi bir güce sahip olmakta ve sadece insanı değil canlı her varlığı etkileyebilmektedir.

2. EĞİTİM, MÜZİK EĞİTİMİ VE ÇALGI EĞİTİMİ KAVRAMLARI

2.1. EĞİTİM

Eğitim hakkında geçmişten günümüze birçok farklı tanım yapılmıştır. Tanımlar genel olarak eğitimin, bireyin yaşam tecrübelerinden yola çıkarak sosyal yaşama ve gelişen dünyaya uyum sağlama çabasıyla oluştuğunu ve öğrendikleriyle gelecek nesillere öncü olarak eğitimin devamlılığını sağladığı anlatılmaktadır. Ertürk'e göre eğitim, en genel tanımıyla bireylerin kendi yaşantısı yoluyla, kasıtlı olarak istedik davranış değiştirme sürecidir (Ertürk, 1998: 12).

Eğitim bir bilim dalı olarak farklı alt disiplinlere uygulanabilen bir alandır. Her bilim dalının, her iş kolunun, insan emeğinin ve çabasının olduğu her yerde eğitimi de vardır. Çünkü doğru ve gerekli davranışları kazandırma sürecinde bu doğru ve gerekli davranışların tanıtılması ve öğretilmesi eğitimi gerektirir. Bu açıdan bakıldığında bilim, teknik ve sanat, eğitimin en temel çalışma alanları olarak gösterilebilir.

2.2. MÜZİK EĞİTİMİ

Sanat eğitimi üç dala ayrılır. Bunlar; Fonetik, Plastik ve Dramatik sanatlardır. Müzik eğitimi, fonetik sanatlar eğitiminin içinde yer almaktadır.

Uçan (1994: 9), müzik eğitimi şöyle tanımlamıştır:

“Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak, belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve

bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir”.

Ülkemizde müzik eğitimi üç alana ayrılmıştır. Bunlar; Genel Müzik Eğitimi, Özenen Müzik Eğitimi ve Mesleki Müzik Eğitimidir. Genel müzik eğitimi çerçevesinde ele alınan müzik kültürü eğitimini kapsadığı gibi özenen müzik eğitimi içerisinde başlayıp mesleki müzik eğitimi içerisinde devam eden çalgı eğitimini de içine almaktadır. Bu yapıyla bir bütün olarak görülmesi gereken müzik eğitimi birbiri içine geçmiş ve birbirini destekleyen eğitim süreçlerinden oluşmaktadır. Müziği anlamak, icra etmek, müzik öğretmek gibi müziği ifade etmek için öğrenmemiz gerekenler müzik eğitiminin içinde yer almaktadır. Müzik eğitiminin temelde insan becerilerine, yeteneğine ve yaratıcılığına etki eden eğitim alanları vardır. Uçan’ın tanımına göre müzik eğitiminin bireylerde davranışsal ve içeriksel etkileri mevcuttur.

“Davranışsal açıdan müzik eğitimi; müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi, şarkı söyleme eğitimi, çalgı çalma eğitimi, müzik dinleme eğitimi, müziksel yaratma eğitimi, müziksel bilgilenme eğitimi, müziksel beğeni geliştirme eğitimi, müziksel kişilik kazanma eğitimi, müziksel duyarlılığı artırma eğitimi, müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi, müzikten yararlanma eğitimi. İçeriksel açıdan müzik eğitimi; müziksel işitme (kulak) eğitimi, ses eğitimi, çalgı eğitimi, müziksel devinim ve tartım (ritim) eğitimi, müzik bilgisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi, beğeni eğitimi, müziksel kişilik eğitimi, müziksel etkinlikler eğitimi, müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi”(Uçan, 1994: 14).

2. 3. ÇALGI EĞİTİMİ VE ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİ

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin alanlarından biridir. Çalgı eğitimi 4 ana gruba ayrılır. Bunlar; üflemeli, vurmali, yaylı ve telli tuşlu çalgılardır. Çalgı eğitiminin amacı, çalgı çalan kişinin çalgısıyla ilgili beceri özelliklerine, müzik sevgisine ve müzik bilgisine sahip olmasını sağlamaktır. Müzik eğitiminde çalgı eğitiminin rolü büyüktür. Çalgı eğitimi alınmadığında müzik eğitimindeki gelişmeler yetersiz kalır veya sağlam olmaz. Bu alanda öğretmenlere ve öğrencilere düşen sorumluluklar vardır. Sorumluluklar yerine getirilmediğinde çalgı eğitiminde fiziksel ve duygusal problemler ortaya çıkabilir.

“Eğitimin, özellikle de sanat eğitiminin her aşamasında başarı ile istek/sevgi birbirini besleyen unsurlardır. Çalgı eğitimi sırasında edinilmiş yanlış teknik davranışlar, öğrencinin çalgısından kolay ve nitelikli ses elde etmesinin güçleşmesine, çabuk yorulmasına, yoruldukça ve zorlandıkça tekrar çalışmaya başlama isteğinin azalmasına, daha çok zorlanması durumunda çalgısından soğumasına ve sonunda bu çalgıyı başaramayacağı endişesi ile çalgıdan tümden uzaklaşmasına neden olabilmektedir” (Çilden, 2010:546).

Bu açıdan bakıldığında özellikle çalgı eğitiminde eğitimin bireysel veriliyor olması, eğitimciye çok daha büyük sorumluluklar yüklemekte, kişilik ve davranış özellikleri, öğrenciye yaklaşımı vb. etkenler teknik nitelikleri kazandırmada ciddi bir başarı nedeni olabilmektedir.

Sönmez (2005: 130), öğretmen niteliklerini şöyle tanımlamıştır: “Öğrenme-öğretme ortamının en önemli değişkenlerinden biri öğretmendir. Öğretmenin mezun olduğu okul, mesleki kıdemi, bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel hazır bulunuşluk düzeyi, maaşı, fiziksel görünüşü gibi özellikleriyle, öğrenci başarısı ve erişisi arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı pek çok araştırmacının konusu olmuştur”.

Sönmez’in aktardığı bazı araştırmalara göre, öğretmenin yaşı, boyu, yetiştirme tarzı, kıdemi, maaşı, tutumu gibi nitelikleriyle öğrenci başarısı ve erişisi arasındaki ilişki çok düşük bulunmuştur. Oysa öğrenme-öğretme ortamında başarı ve erişiyi etkileyen diğer bir değişkenin öğretmenin sınıf içindeki davranışları olduğunu belirtir. Ona göre; bir öğretmenden öğrenme-öğretme ortamında pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme kullanması, öğrenci katılmasını sağlaması, geç ve güç öğrenenlere yardım etmesi, cezaya başvurmaması, her ünitenin sonunda biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme sonuçlarına göre her bir öğrencinin varsa eksiklerini tamamlaması, yanlışlarını düzeltmesi, alanında yeterli bilgi ve becerilerle donanık olması, hoşgörülü, sevecen, anlayışlı olması, fakat öğrenme-öğretme ilkelerinden taviz vermemesi gibi davranışlar beklenir (Sönmez, 2005: 130).

Sonuç olarak, öğretim hizmetlerinin nitelikleri ile öğrenci başarısı ve erişisi arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğunu söylemiştir.

2. 3. 1. Öğretmenin Kişilik Özellikleri

Cüceloğlu (2007: 404, 405), kişilik kavramını şöyle tanımlamıştır:

“Bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir”. Tanımda kullandığı “diğer bireylerden ayırt edici” terimi ise, o bireyi başkalarından farklı kılan özellikler olarak nitelendirmektedir. Kişilik tanımında kullandığı bir başka özellik ise ilişki kuruluş biçimidir. Öğretmenin ya da eğitimcinin sürekli olarak öğrencileriyle bir iletişim ve ilişki içerisinde olduğu düşünüldüğünde bu özelliğin de önemi ortaya çıkmaktadır.

Ertuğrul (2000: 63, 64), başarılı öğretmenlerin karakter özelliklerini şöyle tanımlamıştır:

- “Zihinsel gelenekleri gelişmiştir.
- Genel kültür düzeyi yeterlidir.
- Seviyesini yükseltmek için sürekli çalışmaktadır.
- Yaşamına ve sağlığına özen göstermektedir.
- Motive olmuştur ve motive etmede yeterlidir.
- Çevresiyle düzenli ilişkileri vardır ve sosyal faaliyetlere açıktır.
- Etkileyici davranışlar kazanmıştır.
- Söylediği ile yaptığı uyum içerisindedir.
- İfade etme yeteneği yüksektir.
- Planlamaya önem vermektedir ve planlı yaşamaktadır.
- Cesaretlidir, gerektiğinde de risk almaktadır.
- Duyularına hâkimdir ve medeni cesaret sahibidir.
- Amaçlarına dönük yaşamaktadır.
- Hatalardan ders almaktadır.
- Çözüm üreten ve uzlaştıran bir kişilik sahibidir.
- Toplumun dinamiklerine önem vermekte ve inançlara saygı duymaktadır.
- Tarihi ve milli değerleri benimsemekte ve korumaktadır.
- Esnek, hoşgörülü ve hatasını kabul edebilen bir kişilik sahibidir.
- Değişime açık, yenilikçi ve yorumlama yeteneği yüksektir.
- İstikrarlı, iç bütünlüğünü kazanmış, dürüst ve vizyon sahibidir.
- Kendini başarıya adanmıştır.
- Kendisi ve başkalarıyla barışık ve saygılıdır.
- Özgüven sahibi, iyimser ve isabetli bakış açısına sahiptir.
- Öncelikleri olan, zamanı doğru kullanan ve uzun vadeli düşünebilendir.
- İnsan psikolojisini iyi bilen ve davranışlarını buna göre ayarlayandır.
- Uyumlu, disiplinli ve çevresindekilere güven verebilendir.
- Olaylar karşısında soğukkanlı ve dengesini her şartta koruyabilendir.
- Olumlu yapısı ve planlayıcı bir hayal gücüne sahiptir”.

2. 3. 2. Öğretmenin Tutum ve Davranışları

Cüceloğlu (2007: 521), tutum ve davranış kavramlarını şöyle tanımlamıştır: “Tutumlar oldukça organize olmuş uzun süreli duygu, inanç ve davranış eğilimleridir. Bu eğilimler diğer insanları, gurupları, fikirleri, ülkenin diğer yörelerini ya da nesnelere konu edindir”.

Davranış organizmanın her türlü etkinliğine ve tepkilerine yani çevrede veya çevresiyle olan ilişkilerinde değişiklik yaratan eylemlerine, gözlenebilen ya da gözlenemeyen açık ya da örtük etkinliklerine denir (Senemoğlu, 2004: 91).

Ertuğrul (2000: 62, 63), başarılı öğretmenlerin beceri özelliklerini şöyle tanımlamıştır:

- “Dengeli olumlu ve etkili davranışlar sergileyebilme becerisi.
- Yönlendirme, ikna etme ve yönetme becerisi.
- Eğitim-öğretim teknik ve metotlarını yerli yerince kullanma becerisi.
- Planlama yapma, planlı çalışma ve zamanı iyi değerlendirme becerisi.
- Kendini yenileme, yeni gelişmeleri izleme ve sürekli çalışma becerisi.
- İş dünyasında tutarlı, ilişkilerde seviyeli, öğretimde verimli olma becerisi.
- İleriyi görme, fırsatları değerlendirme ve amaca dönük yaşama becerisi.
- Olumlu bakış açısı kazanma ve iyimser düşünme becerisi.
- Bilgiye ulaşabilme ve bilgiyi kullanabilme becerisi.
- Başarı sistemlerini, profesyonelce kullanabilme becerisi.
- Kendini yeterince ifade edebilme, düşüncelerini yeterince açıklayabilme becerisi.
- Moral değerlere yeterince sahip olabilme ve kullanabilme becerisi.
- Başarıyı ölçme ve değerlendirme becerisi.
- Motive etme becerisi.
- Düşüncelerini davranışlarıyla bütünleştirme becerisi.
- Zararlı alışkanlıklardan kurtulma ve faydalı alışkanlıkla kazanma becerisi.
- Etkili konuşabilme metotlarını kullanabilme becerisi.
- Medeni cesaret gösterebilme becerisi.
- Çevreyle iyi ilişkiler kurma becerisi.
- Öğrencilerle kaynaşma, uyuşma ve anlaşma becerisi.
- Problemleri görebilme ve çözebilme becerisi.
- Doğru ve hızlı karar alabilme becerisi.
- Kaynakları etkin, yerinde ve akıllıca kullanabilme becerisi.
- Meslek ahlakını ve öğretmenlik onurunu koruyabilme becerisi”.

Tüm bu sayılan özellikler incelendiğinde, öğretmenlerin kişilik özellikleri, davranış özellikleri, iletişim becerileri ve alanıyla ilgili teknik becerileri açısından iyi bir donanıma sahip olması gerektiği ortaya çıkmıştır.

2. 3. 3. Öğretmenin Teknik Özellikleri

“Öğretimde teknik; öğretim metotlarının uygulama biçimlerini ifade etmektedir. Her öğretmenin, öğretme metodunu uygulamaya koyma biçimi vardır. Bu onun “Öğretim Teknikleri”ni ortaya koymaktadır. Başka bir ifadeyle öğretim tekniği, bir metodu ustalıklarla, kişiye özgü olarak uygulamaya koyma şeklidir” (Ertuğrul, 2000: 43).

Ertuğrul (2000: 60, 62), başarılı öğretmenlerin bilgi özelliklerini ise şöyle tanımlamıştır:

- “Mesleğiyle ilgili bütün kuralları öğrenmiştir.
- Alanıyla ilgili yeterli bir bilgi birikimine sahiptir.
- Öğretmenlik mesleğini taşıyacak, genel kültür bilgisi elde etmiştir.
- Yöneticilik ve rehberlikle ilgili gerekli formasyonu kazanmıştır.
- Öğrenci, veli, mesai arkadaşları ve çevreyle olan ilişkilerini nasıl düzenleyeceğini bilmektedir.
- Başarıda, his ve kavramın bir anahtar olduğunun farkındadır.
- Başarının ne olduğunu ve nasıl yorumlanması gerektiğini kavramıştır.
- Başarısızlığı başarıya dönüştürmenin yollarını bilmektedir.
- Mesleğini olumlu bir seviyede sürdüreceği, yeterli düzeyde kaynak ve dokümanlara sahiptir.
- Etkileyici davranış ve konuşmanın neler olduğunun farkındadır.
- Öğretimde en etkili metot ve teknikler kullanmaktadır.
- Yeni gelişmeleri izlemektedir.
- İyi bir planlama yapmakta ve zamanını iyi kullanmaktadır.
- Etkin iletişim tekniklerini ve insanlarla iyi geçinme yollarını bilmektedir.
- Bir konunun sunuşunu ve pekiştirilmesini bilmektedir.
- Eğitimde disiplin ve disiplinli çalışmanın faydasının farkındadır.
- Motivasyonun başarıdaki rolünü bilmekte ve motivasyon tekniklerini başarıyla uygulamaktadır.
- Kendi potansiyelinin, çalışma seviyesinin ve yapması gerektiği işlerin farkında ve arkasındadır.
- İyi araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşma tekniğine sahiptir.
- Yurt ve dünya olaylarını izlemekte, sağlıklı ve düzenli yorumlarda bulunmaktadır.
- Başarıda moralin, ümidin ve heyecanın etkisini bilmektedir”.

Yukarıda ele alınan “öğretmenlerin bilgi özellikleri” göz önünde tutularak viyola eğitimcisinin sahip olması beklenen teknik özelliklerin aşağıdaki gibi sıralanabileceği düşünülmüştür.

- Alan çalgısına ait bilgi, beceri ve yoruma sahip olmalıdır.
- Öğrencilerin yeteneklerini keşfetmeli ve seviyelerini belirlemelidir.

- Çalgı eğitimine yeni başlayan öğrencilerin, çalgıya ait teknik özelliklerini ve çalışma disiplinini plan ve düzen içerisinde öğretmelidir.
- Çalgıya hâkim olmaları açısından öğrencilere temel eğitim ve disiplin kavramlarını öğretmek, düzenli bir şekilde her çalışmadan önce parmak ve yay egzersizlerini yaptırmalıdır.
- Sesin doğru ve temiz çalınması (Entonasyon) için parmak ve yay baskılarını, doğru tutuş ve çalış pozisyonlarını egzersizlerle güçlendirmelidir.
- Teknik çalışmalarda, önemli derecede katkısı olabilecek metotlardan yararlanarak çalışma ufku genişletmelidir.
- Eserleri öğrencinin kapasite ve yetenek özelliklerine göre seçmelidir.
- Öğrencinin teknik anlamda zorlandığı zamanlarda yeni yöntem ve tekniklerle zor aşamaların kolaylaştırılmasını sağlamalıdır.
- Öğrencilere çalışmalarda zamanın değerli olduğunu öğretmek doğru zamanda doğru teknik ve yöntemlerle çalışmalarını sağlamalıdır.
- Eserlerin çalışılması konusunda, zorluk derecelerine göre parmak ve yay çalışmalarını, göstererek yaptırma yöntemiyle (çalarak), disiplin ve düzen içinde öğretmelidir.
- Yorum çalışmalarına katkıda bulunmak adına, alanın virtüözlerine ait değişik yorumlardan örnekler dinletmeli ve öğrencinin ufku genişletmelidir.
- Konser performansına yönelik plan ve programları yöneterek düzenli bir çalışma yürütmelidir.

3. VİYOLANIN TARİHÇESİ

Viyola, yaylı çalgılar ailesine girer. Yaylı çalgılar dörde ayrılır. Bunlar; keman, viyola, viyolonsel (çello) ve kontrbastır. Viyola yaylı çalgılar ailesinde yapısal ve teknik olarak kemana daha yakındır. Kemanın, yaylı çalgılar ailesinde tını ve anlatım açısından solo çalgı olma özelliği, diğer yaylılara göre daha ön plandadır. Viyola yaklaşık olarak kemandan 7,5 cm. daha büyüktür ve

bu büyüklüğü tonunun yumuşak olmasını sağlar. Orkestrada armoni bakımından alto görevini almıştır.

“Viel ortaçağda gezgin halk ozanlarının kullandığı bir yaylı çalgıydı. Rönesans döneminde gerçek çoksesliliğin özellikle ses müziğindeki gelişimi, yaylı çalgılara yansımıştır. Ses müziğinde soprano’dan bas’a kadar, inceden kalına, ayrı partilerde yer alan ses genişliği, viol ailesinin gelişmesini getirmiştir. Günümüzdeki viyola’nın atası viel (İng. Fiddle, Alm.Fiedel), inceden kalına değişik ses genişliği olan çalgıların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Alto sesli viola da braccio ilk viyoladır” (Viyola’nın Almancası Bratsche, İtalyanca Braccio)” (Say, 2003: 566).

Tarihsel süreçte viyola ailesinin çeşitli üyeleri incelendiğinde, Treble viyolanın genellikle “Descant viyola” , Bas viyolanın ise “Viyola da Gamba” adını aldığı görülmektedir. Çift bas viyola violene ya da “consord viol olarak bilinir. Bach’ın bazı kantatlarında bu viyola için partiler yazdığı kaydedilmektedir. Division viyola, bas viyolanın biraz küçüğü olup hızlı partilerin seslendirilmesi için elverişli olduğu belirtilmektedir. Lyra viyola (viola bas tarda) küçük bas viyoladır ve tablatur müzik yazısının kullanıldığı müziklerde yer almaktadır. Viyola dibordone ise bas viyolanın bir türüdür. Pardessus de viole, XVIII. yy.da Fransa’da kullanılan beş telli bir çalgı olarak tanımlanmıştır. En ünlü viyola çeşidi “viyola d’Amore”un tutuş şekli keman gibidir. Etkileyici bir sesi olan bu çalgı için fazla sayıda yapıt yazılmamış, Bach’ın sadece birkaç yapıtında kullandığı ifade edilmiştir. Vivaldi’nin violad’Amore ve lavta için bir konçertosu olduğu, Haendel’in bu viyola çeşidinin bir başkası olan “pardessus de violad’amore”u kullandığı belirtilmiştir. Çeşitli kaynaklar Viola pompose’un küçük bir violonsel ya da büyükçe bir viyola olduğunu, Bach tarafından bulunduğu söylemektedir. En uzun kullanılan viyola çeşidi ise, XVIII. yy. sonuna kadar gelebilen viola de Gamba’dır. Öteki viyolaların XVII. yy. ortalarından başlayarak kullanımlarının giderek azaldığı bilinmektedir. Viyola için Bach’ın çembalo ve bas viola için bestelediği üç sonatının yanı sıra, 2 bas viyola, 2 viole de braccia, viyolonsel ve çift bas için “Brendenburg Konçertosu”adlı eserleri bulunmaktadır. İngiliz bestecilerden Brade, Gibbons, Jenkins ve İspanyol besteci Ortiz’in de viyola için çok sayıda parça bestelemiş olduğu da kaydedilmektedir (Say, 1985: 1256).

3. 1. VİYOLANIN TEKNİK ÖZELLİKLERİ

Viyol ailesine ait çalgılar, farklı tellere ve değişik büyüklüklere sahip çalgılardır. Ayrıca çalgıların çıkardığı sesler kalınlık ve inceliklerine göre soprano, alto, tenor ve bas olarak adlandırılır. 16. yüzyılda Tenor Viol (Viola di

braccio) denilen çalgı gelişmeye başlamış ve günümüzde kullanılan halini almıştır. Viyola ve keman, fiziksel özellikleri, tutuş ve teknik özellikleri bakımından birbirine benzemektedir. Ancak ton ve tını bakımından birbirinden farklıdır (Say, 1985; Yayla, 1999; Ece, 2002).

şekil 1. Viyola'nın nden ve Yandan Görünüşü

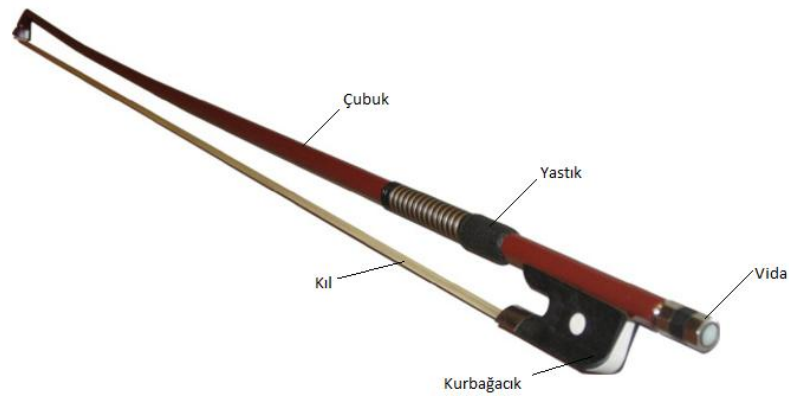

şekil 2. Viyola'ya Ait Aparatlar

Gövde uzunluğu 41-45 cm, gerçek uzunluğu 66 cm olan viyola algısı ladin ağacından yapılmaktadır. Ladin ağacı düzgün damar yapısı, kaliteli tınısı ve tonu açısından tercih edilmektedir. Eşik (köprü) yapımında akçaağaç kullanılır. Köprü, tellerin gerilimini sağlayarak tellerden gelen titreşimi gövdeye iletir. Tuşesi abanoz ağacından yapılmaktadır. Abanoz ağacı cilasız ve aşınmaya dayanıklı bir ağaç olduğu için tercih edilir. Tuşe, tellere uygulanan baskıya karşı koyar ve rezonansı sağlar. Çenelik gövdenin alt kısmındaki kuyruğun soluna takılır ve viyolanın rahat tutulmasını sağlar. Genellikle abanoz ağacından yapılmaktadır (Yayla, 1999).

Viyola dört telli bir çalgıdır. Teller kalından inceye doğru do, sol, re, la olmakla birlikte tam beşli ses aralığına göre önce la-re, re-sol ve sol-do sırasıyla akort edilirler. Viyola eserleri, üçüncü çizgi do anahtarında yazılır ve okunur. Alto olma özelliğinin yanı sıra soprano özelliğine de sahiptir ve sol anahtarı da kullanılmaktadır.

Viyolanın kemanla arasındaki en önemli fark ses kapasiteleridir. Daha kalın sesleri çıkarabilen viyola genellikle eşlik görevi üstlenen bir çalgıdır (Erol, 2008: 104).

Şekil 3. Viyola Arşesi (Yay)

“Viyola yayı keman yayına göre biraz kısa ve kalın olmakla beraber temelde aynıdır. Ağacı gül, kılları işlenmiş atkuyruğudur. İçbükey bir gül ağacının ucuna takılan kıl destesi, uzayarak topuktaki yuvasına geçirilir. Ağacın kuyruk kısmından geçen bir vida yardımıyla kıllar gerilir ve yay kullanıma hazır hale gelir. Kullanılan yay işi bittiğinde tekrar gevşetilir” (Yayla, 1999: 6).

3. 2. TÜRKİYE’DE VİYOLA EĞİTİMİ

Türkiye’de Konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümlerinde, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümlerinde ve Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde kapsamlı bir şekilde viyola eğitimi uygulama alanında yerini almıştır.

Cumhuriyet döneminde, 1924’te açılan ilk müzik eğitimi kurumu “Musiki Muallim Mektebi”dir. Bu kurum 1 Kasım 1924 yılında öğretime açılmıştır.1937-38 yılları arasında Musiki Muallim Mektebi, müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’ne Müzik Bölümü olarak bağlanmıştır. 1951-71 yılları arasında Müzik Ağırlıklı Sınıf Öğretmeni ve Eğitim Enstitülerinin Müzik Bölümlerine nitelikli öğretmen adayları yetiştirmek üzere İstanbul, Çapa ve Ankara’da müzik seminerleri açılmıştır. 1978-81 yılları arasında ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirmek üzere de Yüksek Öğretmen Okullarının Müzik Bölümleri kurulmuştur. Mesleki müzik eğitimi veren tüm yükseköğretim kurumları, kanun hükmünde kararname ve yasa gereği1982 yılında Üniversitelere bağlanmıştır (Uçan, 1994; Yayla, 1999).

Türkiye’de viyola eğitimi, bireysel çalgı eğitimi olarak 1998-99 yılından itibaren Müzik Eğitimi Bölümleri ve Resim İş Eğitimi Bölümleri yükseköğretim kanunu gereği birleştirilerek Güzel Sanatlar Eğitimi alanında yerini almıştır.

Konservatuvarlarda sanatçı yetiştirmeye yönelik verilen viyola eğitimine başlama yaşı on ile on dört yaşları arasındadır. Müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaçlamış kurumlarda ise viyola eğitimine başlama yaşı daha geçtir. Bunda en önemli etken eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerine 18 yaşında başlanıyor olması ve orta öğretim düzeyinde verilen eğitimin 1989 yılında ilk kez açılan Güzel Sanatlar Liselerinde 14 yaşında başlamasıdır. Bu çalgı için 10-

14 yaş arası başlaması gereken eğitim, konservatuvarların ilköğretim düzeyi her ilde olmadığından verilememektedir.

Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümlerinde viyola eğitimine yönelik programlar konservatuvarların eğitim programlarına göre farklılıklar göstermektedir. Bunun sebebi ise müzik öğretmeni yetiştiren bölümlerde 4 yıllık bir süreçte, kazanılması istenen davranışlara yönelik kullanılan kaynakların farklılık göstermesidir. Bu hedef davranışların kazanılmasını sağlayacak eğitimciler ise, verdikleri eğitimin yöntem ve tekniğine sahip olmalıdırlar.

Gerek öğretmen nitelikleri, gerekse sanatsal, kültürel ve çalgıya ait teknik donanımları açısından iyi bir eğitim almış viyola eğitimcilerinin gerekli donanımı kazandırmada daha başarılı olacakları düşünülmektedir. Bu niteliklere sahip olmak, aynı niteliklerde bireyler yetiştirmesine olanak sağlayacak, çalgı eğitiminde her kuşakta daha üst düzey bir olgunlaşma yakalanabilecektir.

Bu düşüncelerle yapılan çalışma ile Hasanov'un eğitimci kimliği üzerinden, bir viyola eğitimcisinde bulunması gereken nitelikler tespit edilmeye çalışılmıştır.

4. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİM SÜRECİ VE SANAT YAŞAMI

1951 yılında Bakü'de doğan sanatçı yedi yaşında, müzik okulunda eğitimine başlamıştır. Hasanov ilk müzik çalışmalarına dönemin en önemli keman pedagoglarından Refik Kerimov'la başlamış ve yedi yıl boyunca kendisinden büyük ölçüde yararlanmışır. Kerimov, Bakü'de Üzeyir Hacıbeyov adına Azerbaycan Devlet Senfoni Orkestrasında uzun yıllar genel müzik direktörlüğünü yapmıştır. Müzik okulundan mezun olan Hasanov dört yıllık müzik kolejinde müzik eğitimine devam etmiştir. Müzik kolejinde ilk viyola eğitimini Mirhaşim Haşimov'dan almış ve başarılı bir iki yıl geçirdikten sonra sınıf atlayarak müzik kolejini üç yılda bitirmiştir. Hasanov, üniversitedeki müzik eğitimine Üzeyir Hacıbeyov adına kurulmuş Azerbaycan Devlet Konservatuvarı'nda başlamıştır.

Azerbaycan Devlet Konservatuvarı'nda, Azerbaycan Devlet Sanatçısı Prof. Reşit Seyitzade ile çalışmalarını devam ettirmiş, daha sonra St. Petersburg Konservatuvarı'nda, Rusya Devlet Sanatçısı Prof. Yuri Kramrov ile viyola çalışmış ve aynı konservatuarda başladığı yüksek lisans eğitimini Bakü Devlet Konservatuvarı'nda tamamlamıştır. Azerbaycan Devlet Senfoni Orkestrası'nda ve Radyo Televizyon Orkestrası'nda Viyola Grup Şefliği yapmıştır. Devlet Radyo ve Televizyon Yaylılar Dörtlüsü'nde çalışıp radyo ve televizyon için bant ve plak kayıtları gerçekleştirmiş. Bu dönemde klasik ve çağdaş eserlerle birlikte Azerbaycan bestecilerinin yeni eserlerini seslendiren sanatçı, repertuar zenginliği ile dikkat çekmektedir. 'Kafkasya Oda Müziği Yarışması Ödülü'ne sahip olan sanatçı çeşitli yurtdışı konserlerine katılmıştır. Bakü Bülbül Müzik Okulu'nda, daha sonra Devlet Konservatuvarı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. Sanatçı 1994 yılında Türkiye'ye gelerek Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda ve Devlet Konservatuvarında Öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır. Kuruluş aşamasında 'Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası'nın Viyola Grup Şefliğini de yapmıştır. 2002-2003 yıllarında Türkiye'de, 'Viyola Topluluğu' ve 'Gençlik Orkestrası' olmak üzere iki farklı orkestra kurup bu orkestraların şefliğini yapmıştır. İzmir ve Ankara'da çeşitli resitaller vermiştir. Bunun yanında 'Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası', 'Adana Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası' ve 'İstanbul Oda Orkestrası' ile solist olarak konserler vermiştir.

Sanatçı, halen Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Viyola Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır. Son olarak 2008 yılında Azerbaycan Devlet Senfoni Orkestrası ve Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası ile solo ve viyola grup şefi olarak konserler vermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

1. PROBLEM CÜMLESİ

Çalgı eğitiminde öğretmenin eğitimciliğine etki eden birçok etken vardır. Bu etkenler öğrencinin müziksel yeteneğine, müzik algısına ve öğrenme çabukluğuna göre değişim göstermektedir. Öğretmen bu değişimler karşısında yaratıcılık faaliyetini kullanarak öğrenmenin sağlıklı olmasını sağlamalı, öğrencilerini yönetirken ve yönlendirirken birikimini kullanmalı, öğrencisinin yapısını tanımalı ve öğrenmesine kolaylık sağlayacak etkenleri görebilmelidir. Tüm bu bilgilerin ışığında araştırmaya konu olan Yusuf Hasanov'un sanat yaşamı, eğitimci kişiliği ve viyola eğitimine katkıları incelenmiş, yapılan çalışmalar ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Çalgı eğitiminde, eğitimcinin öğrenci başarısında üstlendiği rolün önemi ve bir model olarak özellikle bireysel eğitim verilen alanlardaki sorumluluğu uyarınca yapılan araştırmaya, bu alanda bir model olabileceği düşünülen viyola eğitimcisi, öğretim üyesi Yusuf Hasanov konu edilmiş, bu konu çerçevesinde problem cümlesi “Yusuf Hasanov'un Viyola Eğitimine Katkıları Nelerdir?” biçiminde oluşturularak, bu probleme dayalı olarak alt problemler belirlenmiş ve yanıtları aranmaya çalışılmıştır.

2. ALT PROBLEMLER

1. Yusuf Hasanov'un eğitimci kişiliği kendi görüşlerine göre nasıldır?
2. Yusuf Hasanov'un eğitimci kişiliği öğrenci görüşlerine göre nasıldır?
3. Yusuf Hasanov'un viyola eğitiminde ders işleme yaklaşımları nasıldır?

3. ARAŞTIRMANIN AMACI

AraŐtırma, műziĐin çalgı eĐitimi boyutunda, eĐitimci kiŐiliĐinin, oĐrenci baŐarısına etkisi olduĐu gűrűŐnden yola çıkararak, viyola eĐitiminde, yűksek oĐrenci baŐarısı olduĐu gűrűlen bir eĐitimcinin çeŐitli űzelliklerinin incelenmesi ve bir viyola eĐitimcisinde bulunması gereken niteliklerin tespit edilerek bu çerçevede ele alınması amacıyla yapılmıŐtır.

4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

AraŐtırma, bireysel çalgı eĐitimi verilen çalgı eĐitimi alanında ve daha űzel olarak viyola eĐitimi alanında űĐretmen kiŐiliklerini ortaya koyması, bu alanda oldukça deĐerli bir birikime sahip olmasıyla dikkati çeken Yusuf Hasanov'un eĐitimci kiŐiliĐini model olarak ortaya koyması açısından űnemlidir.

5. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI

AraŐtırmadan toplanacak verilerin viyola eĐitimcilerine űnemli bir kaynak teŐkil edeceĐi,

1. Veri toplamak űzere seçilen yűntem ve araçlarının araŐtırmanın amacına hizmet eder űekilde ve problemi űzmeye yűnelik olduĐu,
2. AraŐtırmadan toplanan verilerin űzűmlenmesinde kullanılan istatistik çalıŐmalarının yeterli ve uygun olduĐu,
3. AraŐtırmaya konu olan eĐitimcinin viyola eĐitiminde űnemli bir űrnek teŐkil ettiĐi,
4. AraŐtırmaya konu olan eĐitimcinin kendisiyle yapılan gűrűŐme sorularına içtenlikle cevap verdiĐi,
5. Veri toplama aracına cevap veren oĐrencilerin içtenlikle gerçek gűrűŐlerini ifade ettikleri sayıltılarından hareket edilmiŐtir.

6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma, Yusuf Hasanov'un, 1994 ve 2012 yılları arasında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D' de ve Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarındaki viyola ve keman eğitimi almış öğrencileri ve özel olarak herhangi bir müzik eğitimi kurumuna bağlı olup, yüksek lisans ve doktora öğrencileri arasından, araştırmacının ulaşabildiği ve araştırmaya katılmaya istekli olan 40 öğrencisi ile sınırlandırılmıŐ, araştırmacının maddi ve manevi olanakları dâhilinde araştırma yürütölmüŐtür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

1.ARAŞTIRMANIN MODELİ VE YÖNTEMİ

1. 1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma, yöntemi, amacı ve kapsamı bakımından tarama modelinde yürütülmüş betimsel bir çalışmadır. Var olan bir durumun olduğu gibi tanıtıldığı, ortaya konduğu bu modelde örnekolay tarama modeli tercih edilmiştir. Tütengil örnekolay tarama modellerini, evrendeki belli bir ünitenin (birey, aile, okul, hastane, dernek vb.nin), derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresi ile olan ilişkilerini belirleyerek, o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemeleri olarak tanımlamıştır. Ayrıca bunlara “monografi” çalışmaları da denir (Tütengil, akt. Karasar, 2009: 86).

“Eğitim psikolojisinde öğretme-öğrenme sürecine ilişkin bilgilerin çoğu ilişkiisel araştırmalara dayanır. İlişkiisel araştırmaların büyük bir bölümü öğrenci başarısı ve öğretmen etkinlikleri arasındaki ilişkiyi bulmaya çalışır” (Ulusoy vd. 2011: 22).

1. 2. ARAŞTIRMANIN ÇALIŞMA GRUBU

Araştırma bir monografi çalışması olması nedeniyle nitel araştırmalarda sıkça rastlanan bir durum gereği evren ve örnekleme sahip olmamakla birlikte, Hasanov’un eğitimci kişiliği hakkında veri toplanan öğrencileri bir çalışma grubu olarak ele alınmalıdır. Araştırma verilerinin toplandığı çalışma grubu ise Yusuf Hasanov’un, 1994 ve 2012 yılları arasında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.’ de ve Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarındaki viyola ve keman eğitimi almış öğrencileri ile özel olarak herhangi bir müzik eğitimi kurumuna bağlı olup, yüksek lisans ve doktora öğrencileri arasından, araştırmacının ulaşabildiği ve araştırmaya katılmaya istekli olan 40 öğrencisinden oluşmaktadır.

1. 3. ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

Araştırma kaynak tarama çalışmalarıyla başlamış konuya ilişkin genel bilgiler toplanmıştır. Ardından, Yusuf Hasanov'un viyola eğitimine katkılarının incelenmesi için anket ve görüşme tekniklerinin uygun veri toplama aracı olduğu düşünülerek Hasanov'un öğrencilerine uygulanacak anketin hazırlıklarına başlanmıştır.

Anket, demografik sorulardan ve öğretmen özelliklerini ele alan önermelerden oluşturulmuştur. Önermeler üç aylık bir zaman dilimi içerisinde tekrar tekrar ele alınarak düzenlenmiş, son şekli verildikten sonra yirmi öğrenci üzerinde ön uygulaması yapılmış, güvenilirliği ölçülmüş, yapılan son düzenlemelerden sonra Hasanov'un öğrencilerine uygulanmıştır.

Ölçek, yedi tane demografik soru ve öğretmen özelliklerini kapsayan ve otuz altı önermeden oluşmaktadır. Öğretmen özelliklerini değerlendirme ölçeğinin ilk dokuz önermesi öğretmenin kişilik özelliklerini, onuncudan on sekizinci önermeye kadar olan kısım tutumlarını, on dokuzdan yirmi birinci önermeye kadar olan kısım davranışlarını, yirmi ikiden otuz altıncı önermeye kadar olan kısım teknik özelliklerini kapsamaktadır. Ölçek oluşturulurken olumlu ve olumsuz önermeler birbirini tamamlayıcı ve destekleyici bir şekilde hazırlanmaya çalışılmış, kontrol sorularına da yer verilmiştir.

Anketin istatistiksel sonuçlarını analiz etmek için, istatistik paket programları kullanılmıştır.

Anket tekniği, belli bir konuda, kişilerin, grupların, toplumların görüşlerini almak üzere hazırlanmış sorulardan oluşan veri toplama aracı olarak betimlenmektedir. Bu araçlar, inançlar, değerler, düşünceler, ilgiler, tutumlar, özgüven, yabancılaşma, tercihler vb. konuları içerebilir. Buna ilaveten, araştırma yapacak grupla ilgili demografik veriler de anketle toplanabilir ve bu demografik veriler, grubu tanımak için kullanılabilir (Sönmez, Alacapınar,2011: 110).

Anketler önermelerden de oluşturulabilir. Araştırmada anketin yanı sıra görüşme tekniği de kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan, yüz yüze görüşme tekniği, anketlerin cevaplayıcılarla karşılıklı etkileşim içinde uygulanmasını tanımlayan bir kavramdır. Bu tür bir çalışmada görüşmeyi yapan kişi samimi ve dostça bir ortam içerisinde öğrenmek istediği bilgileri elde eder. Uygulayıcının bu süreçte tarafsız kalması cevapların güvenirliği bakımından önemlidir (Büyüköztürk, 2005:11).

Odaklanmış görüşme yöntemi ise görüşmede ele alınan konunun toplumdaki yaygınlık oranlarından çok ayrıntılı bir tanımının çıkarılması için yapılmaktadır. Daha dar odaklı ve konuyu derinlemesine ele almayı olası kılan bir kurgulamaya olanak sağlayan bu yöntem, araştırmada dikkate alınacak bazı önemli noktaların ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktadır (zer, 2002: 38).

Bu araştırmada, Hasanov'la ilgili olarak, çeşitli bilgileri edinmek üzere kendisiyle yüz yüze bir görüşme yapılmış, bu görüşme yoluyla kendisine ait bazı özel bilgilerin edinilmesi sağlanmıştır.

1. 4. ARAŞTIRMADA KULLANILAN ANALİZLER VE SONUÇLAR

1. 4. 1. Güvenilirlik Analizleri

Araştırmadan elde edilen verilerin güvenilirliği çeşitli testlerle sınanmaktadır. Güvenilirliğin, bir test veya ankette bütün soruların birbirleriyle tutarlılığını ve ele alınan ölçme türdeşliğini ortaya koymak üzere uygulandığı ve bu amaçla, analiz için güvenilirlik katsayılarının hesaplandığı belirtilmektedir. “Likert ölçek modelinde güvenilirlik Cronbach’s Alpha (α) katsayıları hesaplanarak belirlenir ve Tablo (sayısı) örnekte verildiği gibi yorumlanır” (Özdamar, 2004: 622-627).

Güvenilirlik analizi aşağıdaki tabloda görülen biçimde değerlendirilmektedir.

Tablo 1. Güvenilirlik Analizi Değerleri

α Değeri	Açıklama
$0,0 \leq \alpha < 0,4$	Güvenilir değil
$0,4 \leq \alpha < 0,6$	Düşük Güvenilirlikli
$0,6 \leq \alpha < 0,8$	Oldukça Güvenilir
$0,8 \leq \alpha < 1,0$	Yüksek Derecede Güvenilir

(Özdamar, 2004: 622-627)

Anketin güvenilirliğini, geçerliliğini ve bütün önermelerin birbirleriyle olan tutarlılığını belirlemek için pilot bir çalışma yapılmış, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarında viyola ve keman eğitimi alan öğrencilere anket uygulanarak test edilmiştir. Önermelere verilen cevapların ön bir analiz ile değerlendirilmesi yapılmış ve geçerliliği bu şekilde sağlanmaya çalışılmıştır.

Gerçek çalışma grubu üzerinde uygulanan anket sonucunda, katılımcıların anketteki bütün önermelere verdikleri cevapların tutarlılığını ve güvenilirliğini belirlemek için de likert ölçekli 36 önermeden oluşan ankete güvenilirlik testi

yapılmıştır. Cronbach's Alpha kat sayısı 0,79 bulunmuştur ve oldukça güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Güvenirlilik kat sayısı hesaplanırken, 15. önerme güvenilirlik hesabından devre dışı bırakıldığında Cronbach's Alpha kat sayısının 0,82 olduğu görülmüştür. Bu durumda anket 0,82 oranında oldukça güvenilir bulunmuştur.

Araştırmalarda, kuramsal olarak toplanan verilerin evreni temsil niteliği taşıması gereklidir. Ne var ki, özellikle insan davranışlarıyla ilgili nitel araştırmalarda bu mümkün olamamaktadır. Bunun bir neticesi olarak verilerin normal dağılıma uymadığı görülmektedir. Bu tür durumlarda farklı hipotez testlerine başvurulmaktadır. Bu araştırma normal dağılımlı bir ana kütle üzerinde gerçekleştirilmemiştir ve bunun gereği olarak araştırmaya uygun istatistik testleri kullanılmıştır. Araştırmada Kolmogorov-Smirnov ve Mann-Whitney U testleri uygulanmıştır.

1. 4. 2. Bağımsız İki Örnek Testi Ve Sonuçları

“Bağımsız iki toplumun parametrelerine dayalı olarak kurulan hipotezlerin, bağımsız iki örnekten elde edilen nicel ve nitel verilerin istatistikleri kullanılarak test edilmesinde yararlanır. Bağımsız iki örnekten elde edilen verilerin normal dağılıma uygunluğu normallik testi ile test edilmektedir. Eğer veriler normal dağılıyorsa t testi uygulanmalıdır. Aksi takdirde veriler parametrik olmayan alternatif test Mann-Whitney U testi ile test edilmektedir” (Özdamar, 2004: 317).

Anketteki 36 önermenin normal dağılımına uygunluğuna ilişkin test sonuçları aşağıda verilen tablo gibidir. Soruların dağılımı normal değildir.

Tablo 2. Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov(a)				
	Değer	Anlamlılık Düzeyi		Değer	Anlamlılık Düzeyi
Soru 1	0,401	0,000	Soru 19	0,305	0,000
Soru 2	0,479	0,000	Soru 20	0,254	0,000
Soru 3	0,277	0,000	Soru 21	0,314	0,000
Soru 4	0,337	0,000	Soru 22	0,338	0,000
Soru 5	0,269	0,000	Soru 23	0,375	0,000
Soru 6	0,304	0,000	Soru 24	0,333	0,000
Soru 7	0,396	0,000	Soru 25	0,340	0,000
Soru 8	0,285	0,000	Soru 26	0,337	0,000
Soru 9	0,342	0,000	Soru 27	0,288	0,000
Soru 10	0,301	0,000	Soru 28	0,256	0,000
Soru 11	0,350	0,000	Soru 29	0,405	0,000
Soru 12	0,266	0,000	Soru 30	0,333	0,000
Soru 13	0,313	0,000	Soru 31	0,307	0,000
Soru 14	0,403	0,000	Soru 32	0,350	0,000
Soru 15	0,310	0,000	Soru 33	0,303	0,000
Soru 16	0,279	0,000	Soru 34	0,274	0,000
Soru 17	0,310	0,000	Soru 35	0,306	0,000
Soru 18	0,367	0,000	Soru 36	0,321	0,000

Tablodaki normallik testleri sonuçlarına göre $p < 0,05$ bütün p değerleri olduğu için soruların dağılımı normal değildir sonucuna varılır. Bu nedenle de iki soru ortalamasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı Mann-Whitney U testi ile test edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmaya konu olan Yusuf Hasanov'un sanat yaşamı ve viyola eğitimine katkılarının incelenmesi doğrultusunda Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan öğrencileriyle, mezun olmuş öğrencilerinden araştırmaya katılmaya istekli öğrencilerine anket uygulanmış ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Ayrıca görüşmeden elde edilen bulgular ile ankette elde edilen bulgular karşılaştırılmıştır.

Yusuf Hasanov'un öğretmen özelliklerini ele almak ve yorumlamak amacıyla, kendisiyle yapılan görüşmeden veriler elde edilmiştir. Görüşme soruları iki ayrı alt probleme veri sağlamıştır. Üçüncü alt probleme yönelik olarak, Hasanov'un eğitimci kişiliği ele alınmış, öğrencilere uygulanan anketin önermelerini oluşturan kişilik özellikleri, tutumları ve davranışlarına paralel olarak kendi eğitimci kişiliğini tanımlaması istenmiştir. Dördüncü alt probleme yönelik olarak, Hasanov'la yapılan görüşmeden, teknik özelliklerinin tanımlanması yoluna gidilmiştir. Böylece, görüşmeden elde edilen bulgular iki alt problemin açıklanmasına olanak sağlamıştır.

1. BİRİNCİ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

1. 1. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ KENDİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE NASILDIR?

- Yusuf Hasanov'a yöneltilen, "Ders içinde ve dışında iletişiminiz nasıldır?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Genelde öğrencilerimle olumlu bir iletişimimiz olduğunu düşünüyorum. Olumlu veya olumsuz olması, öğrencinin tutum ve davranışlarına göre değişebiliyor. Olumsuz durumların, öğrencinin eğitimine ve öğrenimine etki etmemesi için karşılıklı konuşarak olumlu yönde ilerlemeye çalışıyoruz.

Örneğin; öğrencinin ödevlerine çalışmamış olması durumunda, öncelikle çalışmasına etki eden olumsuz nedenleri konuşarak çalışmada kaybettiği zamanı nasıl telafi edeceği hususunda planlar yaparım. Eğer öğrenci viyola dersini veya öğretimimi sevmiyor ya da olumsuz buluyorsa, eğitimine nasıl katkıda bulunabileceğimi, çalışmalarında nasıl bir yol izlemesi gerektiğini veya kendisinden beklediğim çalışma performansının ne düzeyde olursa zorluk çekmeden bu dersi sevebileceğini, olumlu bir iletişim çerçevesinde karşılıklı konuşarak anlaşmayı hedeflerim (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov’la yapılan görüşmeden, öğrencileriyle olumlu iletişim kurmaya çalıştığı, olumsuz olması durumunda tecrübeleriyle duruma hâkim olarak öğrencilerinin her durumda bir eğitim almalarını sağlamak istediği anlaşılmaktadır. Olumsuz iletişimi oluşturan sebepleri araştırarak olumlu hale getirmeye çalışması, bunu yaparken yalnız hareket etmeyerek öğrencisiyle anlaşma yolunu seçmesi önemli bir eğitimci modeli olduğunu göstermektedir. Öğrenciyi dinlemenin önemli olduğuna dikkat çekmektedir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizi çalışmalarında konusunda eleştirir misiniz? Nasıl eleştirirsiniz?” sorularından elde edilen bulgular.

“Evet, öğrencilerimi eleştiriyorum. Bir sonraki derste verimli çalışma olması için, çalışmalarını engelleyen nedenleri araştırarak disiplinli çalışma programı düzenlemeye çalışıyorum. Eleştirme konusunu, derse çalışma boyutu üzerinden ele almak istiyorum. Örneğin; öğrenciler eser çalışırken bazen çalışma disiplininin dışına çıkabiliyor buna sebep olan şeyler çoğunlukla diğer derslere ayırmaları gereken zamandan kaynaklanabiliyor veya öğrenci çalışma disiplininin dışına çıkabiliyor. Bazı zamanlarda da öğrenci çalıştığı eserde bir ilerleme kaydettiğinde çalışmalarının eser için yeterli olduğunu düşünebiliyor. Oysaki derslerde eserin henüz hazır olmadığı, kendine güvenin tam olmadığı veya eserin bazı pasajlarında sıkıntılı teknikler olduğu ortaya çıkıyor. Öğrenci aynı tempo ve disiplinden sıkıldığı için çoğu pasajlara dikkat etmeden geçebiliyor, işte bu gibi sıkıntıları çözmek için yeni yöntem ve teknik ile öğrencinin psikolojisini bu duruma hazırlayarak alıştırmak çalıştırmak gerekiyor. Ancak durumlara öğretmen hep kendi açısından yaklaşmamalı, öğrenciye uyum sağlayamadığı durumların neler olduğunu ve kendisinin nasıl hareket ettiğini paylaşarak doğru yolu bulmalı. Genelde öğrenci bu yeni çalışma disiplinine uyum sağlayamadığında, sabırlı olmaları konusunda eleştiririm (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov’un, öğrencilerinin başarısız olmasına engel olmak için eleştiriyi bir tedbir aracı olarak kullandığı söylenebilir. Başarısız olma eğilimlerini ise sürekli takip ettiği anlaşılmaktadır. Buradan öğrencisini neredeyse her

adımından haberdarmışçasına bir yaklaşımla değerlendirdiği düşüncesine ulaşılmıştır.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizin tutum ve davranışlarını hangi durumlarda eleştirirsiniz?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Ders adına sorumsuzluk ve saygısızlık yapılırsa eleştirilerde bulunurum. Ancak eleştirilerin de bir sınırı ve üslubu olmalıdır. Bu sınırlar geçilirse öğrenci dersten ve öğretmenden soğuyabilir. Dersin ve verilen eğitimin ne kadar değerli olduğunu kendi geleceği için önemli birikimleri bu dersle öğreneceğini kanıtlamak gerekiyor. Ayrıca kendi çalışmalarını değerlendirmesini, sorumsuzca davranışlarını gözden geçirmesini isterim ve araştırmacı olmaya yönlendiririm (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov’la yapılan görüşmede, öğrencilerini eleştirmede bir üslubun olması gerektiği, öğrencilerin eleştirilere açık olamayacağını, yanlış anlayabileceklerini bilerek eleştirilmeleri gerektiğini ve öğrencilerin de sınırları olduğunu dile getirmiştir. Eleştirmek için öncelikle dersin önemli olduğunun vurgulanmasını önemli bulmuştur. Yani, öğretmenin her durumda, eleştiride bulunmadan önce değerli bir dayanağının olması gerektiğini öğrencileri dersten uzaklaştırmadan yapılmasını sağlamak amacıyla vurgulamıştır.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizin dersle ilgili görüş ve önerilerini dinler misiniz?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Evet. Dersle ilgili, verilen ödevlerle ilgili sorular varsa bu soruları cevaplandırıyorum. Öğrenciler dersin işlenişine bazı zamanlarda uyum gösteremeyebiliyor. Bu gibi durumları öğretmen gözden kaçırmamalıdır. Öğrenci çekindiği veya utandığı için konuşma cesareti bulamayabilir. Öğretmen, bu durumların farkına vardığında öğrencisine sorgulama hakkının olduğunu, eleştirebileceğini ve yaptığı gözlem ve araştırmalarla katkı sağlayabileceğini söylemelidir. Bireysel çalgı eğitimi derslerinde dersin tek amacı çalgı çalmak olmamalıdır. Müzik eğitimi içinde duygu, düşünce, yorum, analiz ve araştırma barındıran bir alandır. Ayrıca psikoloji, felsefe, tarih ve edebiyatta yer almaktadır. Öğretmen, öğrenciye sadece viyola çalmayı değil çalarken düşünerek ve hissederek çalmayı da öğretmelidir. Öğrenci bu kavramlara sahip olduğu sürece derste kendine ait görüşleri dile getirmelidir. Öğrencinin psikolojisi ders işleniş sürecinde en önemli hususlardan birisidir. Örneğin; öğrenci verdiğiniz eseri beğenmeyebilir. Burada eserin beğenilmeme konusu araştırılmalıdır. Öğrenci eserin teknik zorluklarından korkabilir, eserle duygusal anlamda bir bağ kuramayabilir veya eserin okulda çok çalınmasından bile sıkılmış olabileceği için beğenmeyebilir. Bunları öğrenciyle konuşarak çözmeye çalışırım ve varsa aynı formatta beğenebileceği başka bir eser veririm. Bazı durumlarda öğrenci ile anlaşmazlıklar da yaşanabiliyor. Bunun için

öğrenciye zaman vermek en doğrusu olmuştur. Sabırsızlıkla ani verilen kararlar bazen olabiliyor. Öğrenci kendisini baskı altında hissedebiliyor. Bu gibi durumların da yaşanabileceğini yine gözden kaçırmadan yaklaşımlarımı olumlu tutmaya özen gösteriyorum (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, öğrencilerinin görüşlerine saygı duyarak onları dinlemeyi tercih etmekte ve bunun eğitimlerine olumlu bir şekilde yansıdığını gözlemlemektedir. Öğrencilerinin beğendiği ve beğenmediği şeylerin olabileceğini bunları gözden kaçırmadan dikkatle inceleyerek doğru yaklaşımın kazanılması gerektiğine dikkat çekmiştir. Ancak öğrencilerine uygulanan ankette Hasanov’un bu yaklaşımına öğrencileri kısmen katılmışlardır. Hasanov’un da dediği gibi anlaşmazlık durumlarında öğrenci kendisine bir baskı olarak değerlendirebiliyor ve çekinme söz konusu olabiliyor. Zaman tanıyarak öğrencilerin iletişim kurmalarını sağlamanın doğru olduğunu düşünmektedir. Bunun için de öğrencilerine eleştirme haklarının olduğunu söyleyerek haklarını savunmaları gerektiğini ve doğru düşünceye birlikte ulaşma ortamı yaratmanın faydalı olacağını vurgulamıştır.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizle dersle ilgili beklentileriniz hakkında konuşur musunuz? Beklentileriniz nelerdir?” sorularından elde edilen bulgular.

“Evet konuşurum. Verilen eserleri en doğru teknik ve müzikalite yönleriyle başarabildiği kadarına ulaştırmak için, beklentilerim konusunda konuşurum. Viyola eğitimine yeni başlayan öğrenciler başlangıçta beklentilerimin kendilerini zorladığını söylerler ancak zamanla çalışma stiline alışırlar ve beklentileri karşılamanın çok zor olmadığını yaşayarak öğrenirler ve çalışmaktan keyif duyarlar. Eğer beklentilerimi karşılayamayacak olurlarsa öğrencilerin kapasite ve yeteneğine göre yeni yöntemler geliştirebilirim.

Genel olarak dersle ilgili beklentilerim şunlardır;

- Derste verdiğim bilgilerin deftere kaydedilmesi veya çalınan eserlerin üzerine yazılarak buna göre çalışılmasıdır.
- Her gün bir ya da iki saat gam ve arpej çalışmalarını isterim.
- Etüt ve eserlerin dikkatli, özenli ve sabırla çalışılmasını isterim.
- Eserlerin değişik yorumlarını dinlemelerini ve eserler hakkında tarihi bilgilere sahip olmalarını beklerim.
- Öğrenme çabukluğu kazanması için ders esnasında odak noktasından uzaklaşmamasını isterim. Çünkü ders süreleri bir öğrenciden 25’er dakika sürüyor. Bu kısıtlı zamanda en iyi öğrenmeyi sağlaması gerektiğini bilmesini isterim.

- Eserleri, kendi tekniklerini geliştirmek için uygun düzeyde seçtiğini bilmeleri doğrultusunda, zor eserler karşısında yılmadan çalışmalarını beklerim. Kolaya kaçmak gibi davranışlara sahip olmalarını istemem.
- Çalışma konusunda, disiplinsizlik yaparak bahanelerle dersin önemini yitirmesine sebep olan davranışların kısa sürede telafi edilmesini beklerim.
- Derse zamanında çalışarak, verilen ödevlerin zamanında yapılmasını beklerim. Ancak özel sebeplerden dolayı derse etki edecek durumların uzun sürede etki etmeye devam etmemesi için öğrencilerimden derse adapte olmalarını beklerim. Ders içinde veya dışında kurduğumuz iletişimin saygılı ve daima olumlu bir seviye olmasını beklerim (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov’un, öğrencileriyle beklentileri hakkında konuşmaktan yana olduğu, öğrencilerinin sabırlı, sorumlu, disiplinli, çalışkan, saygılı ve özenli bireyler olmalarını beklediği, beklentilerinin karşılanmaması durumunda öğrencilerinin yetenek ve kapasitesine göre yeni yöntemler geliştirerek yine beklentilerine uyum sağlamaları için çabaladığı görülmektedir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizin dersle ilgili beklentilerinizi karşılayamaması durumunda tutum ve davranışlarınız nasıldır?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Ben yaklaşımımı maksimum derecede pedagojik olarak sergilerim. Çalışmasını engelleyici nedenleri, yardımcı olmak amacıyla araştırmam ve sorgularım. Ayrıca ders içindeki beklentilerimin karşılanmamasının nedenlerini karşılıklı konuşarak, yeni çalışma disiplini ve programının uygun olup olmayacağı konusunda bir deneme süresi geçiririm (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, öğrencilerinin beklentileri karşısındaki davranışlarını araştırma ve sorgulama yöntemiyle çözmeye çalışmaktadır. Beklentileri karşısında öğrencilerinin bunu karşılayamamasını normal bularak öğrencilerine uygun olabilecek yeni yöntemlerle derse ilgilerini çekmekte ve bunun için de bir deneme süresi geçirmektedir. Hasanov’un, öğrencilerinin kişilik farklılıkları ve öğrenme stillerinden doğan farklılıklar nedeniyle öğrenciye göre bir yaklaşım içerisinde öğrencileriyle yaptığı çalışmalarını birlikte değerlendirdiği söylenebilir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinize karşı önyargılı olurlar musunuz?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Tanımadan, karar vermeye acele etmem. Öğrenciye karşı ön yargılı olursam onunla çalışmalarımız ve iletişimimiz olumlu olmayacaktır. Ön yargılı düşünceler oluşabilir elbette, ancak düşüncelerin doğru veya yanlış olduğunu görmek için öğrenciyle olumlu bir iletişim çerçevesinde, ön yargılı olduğumu hissettirmeden, yaptığı davranışlara yönelik cevapları kendiliğinden vermesini sağlamaya çalışırım. Öğrenciye karşı olumlu veya olumsuz önyargılarımı gözden geçirmek için söylediklerini davranışlarıyla tutarlı hale getirip getirmediğini gözlemlerim (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, önyargı oluşumuna ortam sağlamayacak bir çerçevede davranış sergileyerek düşüncelerinin doğru olmasını sağlamaya çalışmaktadır. Önyargı ile olumlu bir iletişim kurmanın zor olduğuna dikkat çekerek önyargılı olduğu durumlarda bunu dile getirmeden, öğrenciyi gözlemleyerek önyargı oluşturan düşüncelerinin doğru veya yanlış olma durumlarını karşılaştırarak sağlamasını yapmaktadır.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Derste veya müziksel çalışmalarda sabırlı mısınız?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Sabırlı olduğumu düşünüyorum. Bireysel bir ders olduğundan sabır kontrolü mutlaka önemlidir. Sabırsız yaklaşımlarım olmadı değil, ancak sabırsız davranışların zararlı olduğunun bilincine vardığıktan sonra nasıl bir yöntem uygulamalıyım sorusunu kendime hep sorarım ve pedagojik yaklaşımlarla öğrencinin kalbine ve aklına hitap edecek şekilde onu düzenli çalışmaya yönlendiririm. Öğrenciler düzene alıştıktan sonra onların kişilik ve yeteneklerini tanımaya başlarım. Böylece yapılan davranışların devamında hangi davranışların geleceğini bildiğim için sabırlı olurum (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, sabırsız olmanın kaçınılmaz olduğunu söylediği gibi kontrolünün de mümkün olduğuna dikkat çekmiş ve sabırlı olmak için öğrenciyi iyi tanımak gerektiğini vurgulamıştır. Pedagojik yaklaşımlarla öğrenciye karşı nasıl sabırlı olunacağını bilmekte ve yönlendirmeleriyle sabırsız durumlar yaratmamaya özen göstermektedir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Öğrencilerinizi daha iyi anlamak için empati kurar mısınız?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Evet kurarım. Sanıyorum ki böyle bireysel bir eğitim alanında empati kurmak çok önemlidir. Çünkü zamanında bizler de öğrenciydik ve derse, öğretmene, okula ve arkadaşlara karşı düşüncelerimizin hemen hemen aynı olduğu dönemler geçirdik. Öğrencilerin iletişim hususunda değişik yaklaşımları olabiliyor. Örneğin; içine kapanık ve çok konuşmayı sevmeyen öğrencilerle anlaşmak zor olabiliyor. Öğrenci hatalı bir davranışının farkında olsa bile konuşmaktan çekinebiliyor. Öğrenciyi iyi tanıyarak onun neler hissettiğini tahmin ederek konuşulmalı ve paylaşımda bulunması sağlanmalıdır. Ancak öğretmen, öğrenci konuşurken sinirli veya alaycı tavırlarla konuşmamalıdır. Yoksa öğrencide korku başlar ve çekinme devam eder. Bu da çalışmalarını etkileyebilir. Mümkün oldukça empati kurmaya özen gösteririm ki kısa zamanda ne yapılması gerektiğini doğru anlamış ve doğru uygulamış olayım. Bunun dışında öğrencilerin ders anındaki psikolojileri değişkenlik gösterebilir. Birçok etken sıralanabilir bunun için ancak bir örnek verecek olursak; dersten önce yaşadıklarının etkisi olabilir. Bu durumda derse motive edici konuşmalar yapmak veya o gün ders yapmayı sadece konuşmak öğrenciyi rahatlatılabilir (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, empati kurmanın bireysel derslerde önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Öğrencilerin yapacağı her davranışın bir sebebi olduğunu ve onları anlamadan yargılamanın iletişime zarar verdiğini gözlemlemiştir. Öğrencilerin durumunu empati kurarak çözmeye çalışmaktadır ve sağlıklı bir ders olması için ders yapmanın bir çözüm olmadığını, konuşmanın ise sorunları veya durumları anlamada hem kendisine hem de öğrencisine fayda sağlayabileceğine dikkat çekmiştir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen,“Öfkeli bir yapınız var mıdır? Öfkenizi nasıl kontrol edersiniz?” sorularından elde edilen bulgular.

“Genelde öfkeli değilim.Öfkeli olduğumda,öğrencilerimle düşüncelerimizin aynı yola gelmesini sağlamaya çalışırım. Bunun için iyi bir dinleyici ve analizci olmak gerekir (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, öğrencilerine karşı öfkeli olabileceğini ancak öfkesini iyi bir analiz ve dinlemeyle kontrol edebildiğini söylemiştir. Öfke zaman zaman öğretmenin girebileceği bir durum olabilir. Ancak öfkenin zararlı bir durum yaratmaması için doğru düşüncelerle kontrol edilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Başarılı olabileceğini düşündüğünüz öğrencilerinizi, başarılı olacaklarına inandırır mısınız? Bu konuda neler yaparsınız?” sorularından elde edilen bulgular.

“Başarılı bir öğrenciyse, onun daha özgüvenli ve inançlı adımlarla ilerlemesine yardımcı olmaya çalışıyorum. Başarılı olduğunu düşünmeyen ama başarılı olacağına inandığım öğrenciyi psikolojisine, ruh haline ve isteklerine göre başarılı olabileceğine inandırmaya çalışırım. Bu alanda başarılı olduğuna inanmasını sağlamak için öğrencinin sık sık konsere çıkmasını sağlamak iyi olmuştur. Konserden sonra motive edici yorumlarda bulunmak ve çalışmalarına devam etmelisin demek, kendine inanmasını sağlamakta başlıca adımlardandır (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, öğrencilerinin seviye ve başarısına göre onları nasıl çalıştırması gerektiğini ve nasıl yönlendirirse öğrencisinin başarı sahibi olma yolunda kendisine inanarak çalışmalarını disiplinli ve düzenli bir şekilde yapabileceğini bilerek eğitim vermektedir. Öğrencilerinin psikolojik durumlarını da inceleyerek nasıl bir yöntem uygulaması gerektiğinin farkındadır. Başarılı bir öğrencinin başarısını kabul etmediği durumlarda onu cesaretlendirici ve kendisine inanmasını sağlayıcı çalışmalar yaparak ispat etmektedir. Örneğin; öğrencisini konsere çıkmaya teşvik ederek bu tür etkinliklerin başarıya ulaşmada önemli rol oynadığını söylemiştir. Ayrıca başarılı ve güvenli olduğuna inanmasının motive edici yorumlarla faydalı olacağına dikkat çekmiştir.

- Yusuf Hasanov’a yöneltilen, “Viyola eğitimi dışında öğrencilerinizin diğer müzik derslerindeki çalışmalarını inceler misiniz?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Viyola dersi dışında öğrencilerimin armoni, işitme ve müzik tarihi derslerinde öğrendiklerini konuşuruz, ara sıra tartışırız. Çalgı eğitimi dersi olduğundan bu alan müziğin diğer alan derslerinin de etkisinde olmaktadır (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, öğrencilerinin çalgı eğitiminde müziğin diğer alanlarından da faydalanarak dersin içeriğini güçlendirmektedir. Öğrencilerinin armoni, işitme ve müzik tarihi derslerinin çalgı eğitiminde önemli olduğunu öğretmek derslerinde çalgı eğitiminde bilinmesi gereken alanlara dair tartışmalarla çalgılarına ilgilerini çekerek tek yönlü eğitim vermekten kaçınmıştır. Bu

yaklaşım ile öğrencilerinin bilgilerini taze tutmaya çalışmaktadır. Sadece çalgı eğitimi ile çalgılarına hâkim olamayacaklarını, eğitimlerini diğer müzik eğitimi dersleriyle desteklemelerinin fayda sağlayacağını öğretmektedir. Ayrıca öğrencilerine uygulanan ankette de Hasanov'un diğer müzik derslerini ilgiyle takip ettiği tespit edilmiştir.

2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

2. 1. YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE NASILDIR?

Bu bölümde, Yusuf Hasanov'un eğitimci kişiliğini analiz etmek amacıyla, viyola ve keman eğitimi alan öğrencilerine anket tekniği uygulanmıştır.

Tablolarda önermelere yanıt veren öğrencilerin sayısı (f), beşli likert ölçeğine göre verdikleri cevaplar, cevapların yüzde oranları (%) ve aritmetik ortalamaları (A.O.) yer almaktadır. Ankete toplam 40 öğrenci katılmıştır.

Mesleğinde başarılı bir öğretmen kimliği taşıyıp taşımadığına yönelik kişilik özellikleri ele alındığında anketteki 9 önerme öğrencilerine yöneltilmiş, alınan cevaplar aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenin, Öğrencileriyle Ders İçindeki İletişimine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencileriyle ders içindeki iletişimi olumludur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,80
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	10	25,0	
Katılıyorum	28	70,0	
Kesinlikle Katılıyorum	2	5,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tablo 3'egöre;“Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 10, katılım oranı % 25'tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 28, yüzde oranı % 70,0'dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, yüzde oranı % 5,0'dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,80 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50'nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov'un ders içindeki iletişimi olumlu yöndedir. Kendisiyle yapılan görüşmeden elde edilen bulgularla da örtüştüğü görülmüştür.

Tablo 4.Öğretmenin, Öğrencileriyle Ders Dışı İletişimine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencileriyle arasında kurduğu ders dışı iletişimi olumludur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,10
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	1	2,5	
Katılıyorum	34	85,0	
Kesinlikle Katılıyorum	5	12,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 34, yüzde oranı % 85,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,10 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un öğrencileriyle ders dışı iletişimi olumlu yöndedir. Hasanov’la yapılan görüşmeden elde edilen bulgularla örtüştüğü görülmüş Hasanov’un ders dışı iletişiminin de olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

3. ve 4. tablolara göre, iletişim her ne kadar öğretmen açısından ele alınsa da iletişim her iki tarafı da ilgilendirmektedir. Sadece öğretmenin iletişim kuruş biçimi değil, öğrencinin de iletişim kurma biçimi önem taşımaktadır. Bununla birlikte Hasanov’un genel olarak öğrencileriyle iletişiminin olumlu olduğu anlaşılmış, hemen her türden öğrenci ile olan iletişiminin başarılı olduğu sonucuna varılmıştır.

“Öğrencilerin öğretmenlerle ve diğer sınıf arkadaşlarıyla olan iletişiminde kişilik yapısı önemli bir rol oynar. Öğretmenin kişiliği de öğretmen-öğrenci iletişimi açısından önem taşımaktadır. Öğrencilerin kişilik özellikleri, onların

davranış ve ihtiyaçlarını etkilemektedir. Öğrencilerin ihtiyaçları, sahip oldukları kişilik özelliklerine göre farklılıklar gösterebilmektedir” (Çelik, 2002: 138).

Tablo 5.Öğretmenin Ders İçinde, Disiplinli Çalışma Konusunda, Eleştirici Kişilik Özelliğine Sahip Olmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri.

Ders içinde, disiplinli çalışma konusunda eleştirici bir kişilik özelliğine sahiptir.			
Cevaplar	f	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,18
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	6	15,0	
Katılıyorum	21	52,5	
Kesinlikle Katılıyorum	13	32,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 6, katılım oranı % 15,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 21, yüzde oranı % 52,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 13, yüzde oranı % 32,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,18 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov ders içinde, disiplinli çalışma konusunda eleştirici bir kişilik özelliğine sahiptir. Kendisiyle yapılan görüşmede aynı görüşü belirttiği görülmüştür.

Tablo 6.Öğretmenin, Okul İçinde Veya Dışında İletişiminin Ders İle Sınırlılığına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Okul içinde veya dışında iletişimi ders ile sınırlıdır.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	24	60,0	1,48
Katılmıyorum	15	37,5	
Kısmen Katılıyorum	0	0	
Katılıyorum	0	0	
Kesinlikle Katılıyorum	1	2,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 24, katılım oranı % 60,0’dır. “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 15, yüzde oranı % 37,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, yüzde oranı % 2,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 1,48 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 1,50’nin altında olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kesinlikle Katılmıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un okul içinde veya dışında, iletişimi ders ile sınırlı değildir. Kendisiyle yapılan görüşmede aynı görüşü belirttiği görülmüştür.

Tablo 7. Öğretmenin, Öğrencilerinin Çeşitli Konulardaki Görüşlerini Dinlemesine Ve Saygı Duymasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencilerinin çeşitli konulardaki görüşlerini dinler ve saygı duyar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,63
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	15	37,5	
Katılıyorum	19	47,5	
Kesinlikle Katılıyorum	4	10,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 15, yüzde oranı % 37,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 19, yüzde oranı % 47,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,63 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, öğrencilerinin çeşitli konulardaki görüşlerini dinler ve saygı duyar.

Hasanov, özellikle öğrencileri dinleme konusunda duyarlı olduğu ve kendisiyle yapılan görüşmede bu konuyu özellikle vurguladığı gözlenmiş, öğrencilerinin de konuyu önemseydiği yolunda görüş belirttikleri anlaşılmıştır.

Tablo 8. Öğretmenin, Başarı Ve Başarısızlıkları Konusunda Öğrencilerini Eleştirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Başarıları ve başarısızlıkları konusunda öğrencilerini eleştirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,25
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	22	55,0	
Kesinlikle Katılıyorum	14	35,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, katılım oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 22, yüzde oranı % 55,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 14, yüzde oranı % 35,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,25 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,25 olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, başarıları ve başarısızlıkları konusunda öğrencilerini eleştirir. Öğrencilerinin görüşlerinin kendi görüşleriyle örtüştüğü görülmektedir.

Tablo 9. Öğretmenin, Öğrencilerine Bir Birey Olarak Değerli Olduklarını Hissettirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencilerine bir birey olarak değerli olduklarını hissettirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,98
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	5	12,5	
Katılıyorum	31	77,5	
Kesinlikle Katılıyorum	4	10,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 31, yüzde oranı % 77,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,98 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, öğrencilerine bir birey olarak değerli olduklarını hissettirir.

Tablo 10. Öğretmenin Ders İçinde, Esprili Ve Eğlenceli Bir Ortam Oluşturmayı Sevmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Ders içinde, esprili ve eğlenceli bir ortam oluşturmayı sever.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,33
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	5	12,5	
Katılıyorum	17	42,5	
Kesinlikle Katılıyorum	18	45,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 17, yüzde oranı % 42,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 18, yüzde oranı % 45,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,33 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,25’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kesinlikle Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, ders içinde, esprili ve eğlenceli bir ortam oluşturmayı seven bir eğitimci özelliği taşımaktadır.

Tablo 11. Öğretmenin, Gerektiğinde Öğrencilerini Maddi Ve Manevi Açıdan Desteklemesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Gerektiğinde öğrencilerini maddi ve manevi açıdan destekler.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,90
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	9	22,5	
Katılıyorum	26	65,0	
Kesinlikle Katılıyorum	5	12,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 9, yüzde oranı % 22,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 26, yüzde oranı % 65,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,90 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Buradan, Yusuf Hasanov, gerektiğinde öğrencilerini maddi ve manevi açıdan desteklediği sonucuna ulaşmıştır.

Mesleğinde başarılı bir öğretmen kimliği taşıyıp taşımadığına yönelik tutumları ele alındığında, aşağıdaki 9 önerme (Önerme: 10-18) öğrencilerine yöneltilmiş, alınan cevaplar tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenin, Öğrencilerinin Mazeret Sahibi Olmaları Durumunda Olumlu Yaklaşımına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Mazeret sahibi olma durumunda olumlu bir yaklaşımı vardır.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,10
Katılmıyorum	8	20,0	
Kısmen Katılıyorum	22	55,0	
Katılıyorum	8	20,0	
Kesinlikle Katılıyorum	2	5,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, katılım oranı % 20,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 22, yüzde oranı % 55,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, yüzde oranı % 20,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, yüzde oranı % 5,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,10 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin altında olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kısmen Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un mazeret sahibi olma durumunda kısmen olumlu bir yaklaşımı vardır. Buradan öğrencinin mazeretini haklı bulup bulmaması durumunun etkili olduğu düşüncesine ulaşılmış, mazeret durumunda anlayışlı olmak konusunda titiz bir davranış sergilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13. Öğretmenin, Öğrencilerine Ulaşmak İstedikleri Hedef Ve Başarı Konusunda Yardımcı Ve Yönlendirici Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencilerine ulaşmak istedikleri hedef ve başarı konusunda yardımcı ve yönlendiricidir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,00
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	26	65,0	
Kesinlikle Katılıyorum	8	20,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, katılım oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 26, yüzde oranı % 65,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, yüzde oranı % 20,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,00 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00 olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov öğrencilerine ulaşmak istedikleri hedef ve başarı konusunda yardımcı ve yönlendiricidir.

Tablo 14. Öğretmenin, Öğrencilerinin Viyola İle İlgili Yarışma Veya Konser Etkinliklerine Katılmalarını İstemesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Viyola ile ilgili yarışma veya konser etkinliklerine katılmalarını ister.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,88
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen	11	27,5	
Katılıyorum	20	50,0	
Kesinlikle Katılıyorum	8	20,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 11, katılım oranı % 27,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 20, yüzde oranı % 50,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, yüzde oranı % 20,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,88 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Buradan, Yusuf Hasanov öğrencilerinin viyola ile ilgili yarışma veya konser etkinliklerine katılmalarını istediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15. Öğretmenin, Ders Dışında Öğrencilerinin Yer Aldığı Müzik Etkinliklerini Desteklemesi Ve Faydalı Olabileceğini Düşündüğü Farklı Çalışmalara Yönlendirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Ders dışında öğrencilerinin yer aldığı müzik etkinliklerini destekler ve faydalı olabileceğini düşündüğü farklı çalışmalara yönlendirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,90
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	10	25,0	
Katılıyorum	24	60,0	
Kesinlikle Katılıyorum	6	15,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 10, katılım oranı % 25,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 24, yüzde oranı % 60,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 6, yüzde oranı % 15,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,90 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov ders dışında öğrencilerinin yer aldığı müzik etkinliklerini destekler ve faydalı olabileceğini düşündüğü farklı çalışmalara yönlendirir.

Tablo 16. Öğretmenin, Dersle İlgili Beklentilerinin Çok Yüksek Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Dersle ilgili beklentileri çok yüksektir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,38
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	0	0,00	
Katılıyorum	25	62,5	
Kesinlikle Katılıyorum	15	37,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 25, yüzde oranı % 62,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 15, yüzde oranı % 37,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,38 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,25’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kesinlikle Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Buradan, Yusuf Hasanov’un dersle ilgili beklentilerinin çok yüksek olduğu anlaşılmıştır. Hasanov’la yapılan görüşmeye göre, beklentilerinin neler olduğunu öğrencileriyle paylaşmaktadır. Öğrencilerinin beklentilerine uyum sağlayamaması veya öğrenci kapasitesinin bu beklentileri karşılayamamış olması durumlarında, Hasanov yeni doğru olabilecek yaklaşımlarla beklentilerinin neler olması gerektiğini görmeye çalışmıştır.

Tablo 17. Öğretmenin, Dersle İlgili Beklentilerinin Öğrencilerinin Dersle Olan İlgilerini Azaltmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Dersle ilgili beklentileri öğrencilerinin dersle olan ilgilerini azaltır.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	1	2,5	2,58
Katılmıyorum	21	52,5	
Kısmen Katılıyorum	13	32,5	
Katılıyorum	4	10,0	
Kesinlikle Katılıyorum	1	2,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 21, katılım oranı % 52,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 13, katılım oranı % 32,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, yüzde oranı % 2,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 2,58 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 2,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kısmen Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un dersle ilgili beklentileri öğrencilerinin dersle olan ilgilerini kısmen azaltmaktadır. Bu durumun beklentileriyle ilgili yeni bir sorgulamayı gerektirdiği düşünülmektedir. 16. Tablo ile 17. Tablo bu durumda öğrenciler açısından tutarlıdır ancak her eğitimde olduğu gibi yüksek başarı sağlanması için beklentilerin büyük olması hedefe daha çok yaklaşılmasını sağlayabilir. Hasanov ile yapılan görüşmede, beklentilerini yüksek tutarak öğrencilerinin başarıyı yakalaması için sabırla çalışmalarını

istemektedir. Öğrencileri açısından derse olan ilgilerinde, beklentilerden memnun kalmaları veya kalmamaları değişkenlik gösterebilir.

Tablo 18. Öğretmenin, Ödevlerini Yapamadıklarında Öğrencilerine Karşı Sergilediği Tutumların Olumsuz Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı sergilediği tutumlar olumsuzdur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	2	5,0	2,60
Katılmıyorum	19	47,5	
Kısmen	13	32,5	
Katılıyorum	5	12,5	
Kesinlikle Katılıyorum	1	2,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 19, katılım oranı % 47,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 13, katılım oranı % 32,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, yüzde oranı % 2,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 2,60 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 2,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kısmen Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı sergilediği tutum kısmen olumsuzdur.

Tablo 19. Öğretmenin, Ödevlerini Yapamadıklarında Öğrencilerine Karşı Tutumunun Disiplinli Olmalarını Sağlamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı tutumu disiplinli olmalarını sağlar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,43
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	21	52,5	
Katılıyorum	15	37,5	
Kesinlikle Katılıyorum	2	5,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 21, katılım oranı % 52,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 15, yüzde oranı % 37,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, yüzde oranı % 5,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,43 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin altında olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kısmen Katılıyorum” anlamına gelmektedir. Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı tutumu kısmen disiplinli olmalarını sağlar.

Buradan, bir önceki önermeye dayalı kısmen olumsuz bir tutum sergilemesinin bir sonucu olarak, öğrencilerinde kısmen disiplin oluşturmaktadır. Eğitim yaklaşımlarında bir öğrencinin ödevini yapmaması durumunda eğitimciler her zaman öğrencinin sorumsuzluğunu, vb. davranışlarını göz ardı etmeyebilir. Öğrenci sorumluluklarının farkında olduğu sürece öğrenmeye karşı tutumları daima hevesli ve sabırlı olabilir. Bireysel bir alan olan yaylı çalgı eğitimi sabırla ve hevesle çalışma isteyen bir alandır. Öğrenci, çalışma disiplinlerine uyum sağlamakta zorlanıyor ise bu durumun farkına varması gereken kişi eğitimcidir. Hasanov ile yapılan görüşmede

öğrencilerinin uyum sağlayamadığı her duruma karşılık, yeni yöntemler ve yaklaşımlar geliştirmekte olduğunu söylemiştir. Öğrencinin disiplinli olamaması durumu öğrencinin derse olan ilgisinin kısmen de olsa azlığından kaynaklanabilir.

Tablo 20. Öğrencilerinin Katıldığı Veya Yer Aldığı Müzik Etkinlikleri Konusunda Öğretmenin Tutumlarının Olumsuz Olmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Öğrencilerinin katıldığı veya yer aldığı müzik etkinlikleri konusunda tutumları olumsuzdur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	7	17,5	1,95
Katılmıyorum	29	72,5	
Kısmen Katılıyorum	3	7,5	
Katılıyorum	1	2,5	
Kesinlikle Katılıyorum	0	0,00	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 7, katılım oranı % 17,5’tir. “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 29, katılım oranı % 72,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, yüzde oranı % 2,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 1,95 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 1,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılmıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un öğrencilerinin katıldığı veya yer aldığı müzik etkinlikleri konusunda tutumları olumludur.

Mesleğinde başarılı bir öğretmen kimliği taşıyıp taşımadığına yönelik davranışları ele alındığında aşağıdaki 3 önerme (Önerme: 19-21) öğrencilerine yöneltilmiş, alınan cevaplar tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 21. Öğretmenin, Disiplinli Çalışma Konusundaki Uyarıları İle Öğrencilerinde Başarılı Olma İsteği Uyandırmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Disiplinli çalışma konusundaki uyarıları ile başarılı olma isteği uyandırır.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,53
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	20	50,0	
Katılıyorum	16	40,0	
Kesinlikle Katılıyorum	3	7,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 20, yüzde oranı % 50,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 16, yüzde oranı % 40,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,53 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, disiplinli çalışma konusundaki uyarıları ile öğrencilerinde başarılı olma isteği uyandırır.

Tablo 22. Öğretmenin, Sınavdan Önce Öğrencilerini Motive Etmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Sınavdan önce öğrencilerini motive eder.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,23
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	20	50,0	
Kesinlikle Katılıyorum	15	37,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 20, yüzde oranı % 50,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 15, yüzde oranı % 37,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,23 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov sınavdan önce öğrencilerini motive ettiği anlaşılmıştır.

Tablo 23. Öğretmenin, Sınav Esnasında Öğrencilerine Karşı İlgili Ve Cesaret Verici Yaklaşımlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Sınav esnasında öğrencileriyle ilgili ve cesaret vericidir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,38
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	2	5,0	
Katılıyorum	21	52,5	
Kesinlikle Katılıyorum	17	42,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 21, yüzde oranı % 52,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 17, yüzde oranı % 42,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,38 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,25’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kesinlikle Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov sınav esnasında öğrencileriyle oldukça ilgili ve cesaret vericidir.

Mesleğinde başarılı bir öğretmen kimliği taşıyıp taşımadığına yönelik teknik özellikleriyle ilgili önermeler oluşturulmuştur. Aşağıdaki 15 önerme(Önerme: 22-36) öğrencilerine yöneltilmiş, alınan cevaplar tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 24. Öğretmenin, Ders İşleyişi Sırasında, Öğrencileri Yöntem Ve Tekniğine Uyum Sağlayamadığında Yeni Yöntem Ve Tekniklere Başvurması Konusundaki Öğrenci Görüşleri.

Ders işleyişi sırasında, öğrencileri yöntem ve tekniğine uyum sağlayamadığında yeni yöntem ve tekniklere başvurur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,03
Katılmıyorum	3	7,5	
Kısmen Katılıyorum	3	7,5	
Katılıyorum	24	60,0	
Kesinlikle Katılıyorum	10	25,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, katılım oranı % 7,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 24, yüzde oranı % 60,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 10, yüzde oranı % 25,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,03 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00’in üstünde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un ders işleyişi sırasında, öğrencileri, yöntem ve tekniğine uyum sağlayamadığında yeni yöntem ve tekniklere başvurmaktadır. Kendisiyle yapılan görüşmelerde de yeni yöntem ve tekniklerle

öğrencilerinin bireysel özelliklerini dikkate aldığı belirlenmiş, öğrencileriyle aynı doğrultuda görüş belirttiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 25. Öğretmenin, Disiplin Ve Düzen İçinde, Zamanı Doğru Değerlendirerek Dersi Verimli Hale Getirmesi Konusundaki Öğrenci Görüşleri.

Disiplin ve düzen içinde, zamanı doğru değerlendirerek dersi verimli hale getirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,00
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	29	72,5	
Kesinlikle Katılıyorum	6	15,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 29, yüzde oranı % 72,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 6, yüzde oranı % 15,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,00 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00 olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov disiplin ve düzen içinde, zamanı doğru değerlendirerek dersi verimli hale getirir.

Tablo 26. Öğretmenin, Öğrencilerini Ödevlerine Nasıl Çalışacakları Konusunda Bilgilendirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Ödevlerine nasıl çalışacakları konusunda öğrencilerini bilgilendirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,18
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	2	5,0	
Katılıyorum	26	65,0	
Kesinlikle Katılıyorum	11	27,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, yüzde oranı % 5,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 26, yüzde oranı % 65,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 11, yüzde oranı % 27,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,18 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov ödevlerine nasıl çalışacakları konusunda öğrencilerini bilgilendirmektedir.

Tablo 27. Öğretmenin, Derse Geldiklerinde Öğrencilerinin Nasıl Bir Çalışma Yaptıklarını Sorgulayarak Çalışmaları Hakkında Bilgi Edinmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Derse geldiklerinde öğrencilerinin nasıl bir çalışma yaptıklarını sorgulayarak çalışmaları hakkında bilgi edinir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,75
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	13	32,5	
Katılıyorum	24	60,0	
Kesinlikle Katılıyorum	3	7,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 13, yüzde oranı % 32,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 24, yüzde oranı % 60,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,75 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov derse geldiklerinde öğrencilerinin nasıl bir çalışma yaptıklarını sorgulayarak çalışmaları hakkında bilgi edinmektedir.

Tablo 28. Öğretmenin, Eserleri Çalıştırırken Öğrencilerinin Bireysel Farklılıklarını Göz Önünde Bulundurmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Eserleri çalıştırırken öğrencilerinin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,70
Katılmıyorum	5	12,5	
Kısmen Katılıyorum	7	17,5	
Katılıyorum	23	57,5	
Kesinlikle Katılıyorum	5	12,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, katılım oranı % 12,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 7, yüzde oranı % 17,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 23, yüzde oranı % 57,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,70 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov eserleri çalıştırırken öğrencilerinin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmaktadır.

Tablo 29. Öğretmenin Eser Seçiminde Öğrencilerinin Görüşlerine Önem Vermesi Konusunda Öğrenci Görüşleri.

Eser seçiminde öğrencilerinin görüşlerine önem verir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	2,98
Katılmıyorum	12	30,0	
Kısmen Katılıyorum	20	50,0	
Katılıyorum	5	12,5	
Kesinlikle Katılıyorum	3	7,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 12, katılım oranı % 30,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 20, yüzde oranı % 50,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 2,98 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 2,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kısmen Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov eser seçiminde öğrencilerinin görüşlerine kısmen önem vermektedir.

Tablo 30. Öğretmenin Gerekliğinde Ders Saati Dışında Ek Çalışma Yaparak Öğrencilerinin Enstrümanlarında Daha Başarılı Olmalarını Sağlaması Konusunda Öğrenci Görüşleri.

Gerekliğinde ders saati dışında ek çalışma yaparak enstrümanlarında daha başarılı olmalarını sağlar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,75
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	16	40,0	
Katılıyorum	18	45,0	
Kesinlikle Katılıyorum	6	15,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 16, yüzde oranı % 40,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 18, yüzde oranı % 45,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 6, yüzde oranı % 15,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,75 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov gerektiğinde ders saati dışında ek çalışma yaparak enstrümanlarında daha başarılı olmalarına olanak sağlamaktadır.

Tablo 31. Öğretmenin, Öğrencinin Seviyesine Göre Bir Çalışma Programı Oluşturarak Daha Başarılı Olmasını Sağlama Konusundaki Öğrenci Görüşleri.

Öğrencinin seviyesine göre bir çalışma programı oluşturarak daha başarılı olmasını sağlar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,90
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	7	17,5	
Katılıyorum	30	75,0	
Kesinlikle Katılıyorum	3	7,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 7, yüzde oranı % 17,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 30, yüzde oranı % 75,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 3, yüzde oranı % 7,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,90 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un, öğrencinin seviyesine göre bir çalışma programı oluşturarak öğrencilerinin daha başarılı olmasını sağladığı anlaşılmaktadır.

Tablo 32. Viyolada Parmak Egzersizleri, Yay Ve Entonasyon Çalışmaları İçin Öğretmenin Çeşitli Metotlardan Yararlanması Konusunda Öğrenci Görüşleri.

Viyolada parmak egzersizleri, yay ve entonasyon çalışmaları için çeşitli metotlardan yararlanır.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,05
Katılmıyorum	0	0,00	
Kısmen Katılıyorum	6	15,0	
Katılıyorum	26	65,0	
Kesinlikle Katılıyorum	8	20,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 6, yüzde oranı % 15,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 26, yüzde oranı % 65,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, yüzde oranı % 20,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,05 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Buna göre, Yusuf Hasanov viyolada parmak egzersizleri, yay ve entonasyon çalışmaları için çeşitli metotlardan yararlanmaktadır. Yani zengin bir repertuarla öğrencilerini beslediği anlaşılmaktadır.

Tablo 33. Öğretmenin, Ders Kapsamında Solfej, Armoni Ve Müzik Tarihi Konularına Da Değinererek Dersin İçeriğini Güçlendirme Konusundaki Öğrenci Görüşleri.

Ders kapsamında solfej, armoni ve müzik tarihi konularına da değinererek dersin içeriğini güçlendirir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,75
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	11	27,5	
Katılıyorum	22	55,0	
Kesinlikle Katılıyorum	5	12,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 11, yüzde oranı % 27,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 22, yüzde oranı % 55,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,75 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov ders kapsamında solfej, armoni ve müzik tarihi konularına da değinererek dersin içeriğini güçlendirmektedir.

Kendisiyle yapılan görüşmelerle paralellik gösteren bu sonuçlara bakılarak, müzik eğitimini bir bütün olarak ele aldığını ve çalgı eğitimini de bu bütünün bir parçası olarak gördüğü söylenebilir.

Tablo 34. Öğretmenin, Çalınan Eserlerde Ve Diğer Müzik Çalışmalarında Eserleri Yorumlarken, Müzik Tarihi Ve Müzikalite İle İlgili Bilgilere Yer Vermesi Konusunda Öğrenci Görüşleri.

Çalınan eserlerde ve diğer müzik çalışmalarında eserleri yorumlarken müzik tarihi ve müzikalite ile ilgili bilgilere yer verir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,00
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	26	65,0	
Kesinlikle Katılıyorum	8	20,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 26, yüzde oranı % 65,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 8, yüzde oranı % 20,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,00 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00 olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuç, Yusuf Hasanov’un çalınan eserlerde ve diğer müzik çalışmalarında eserleri yorumlarken müzik tarihi ve müzikalite ile ilgili bilgilere yer verdiğini göstermektedir.

Tablo 35. Öğretmenin, Bazen Çalarak Bazen De CD, DVD Ve Benzeri Kayıtlardan Veya Yazılı Kaynaklardan Faydalanarak Çaldıkları Eserlere Dair Öğrencilerinin Bilgi Sahibi Olmalarını Sağlamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Bazen çalarak bazen de CD, DVD ve benzeri kayıtlardan veya yazılı kaynaklardan faydalanarak çaldıkları eserlere dair öğrencilerinin bilgi sahibi olmalarını sağlar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,13
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	4	10,0	
Katılıyorum	24	60,0	
Kesinlikle Katılıyorum	11	27,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 4, yüzde oranı % 10,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 24, yüzde oranı % 60,0’dır. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 11, yüzde oranı % 27,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,13 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,00’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov bazen çalarak bazen de CD, DVD ve benzeri kayıtlardan veya yazılı kaynaklardan faydalanarak çaldıkları eserlere dair öğrencilerinin bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır.

Tablo 36. Öğretmenin, Sınavdan Sonra Öğrencileriyle Sınava Yönelik Değerlendirme Yapmasıyla İlgili Öğrenci Görüşleri.

Sınavdan sonra öğrencileri ile sınava yönelik değerlendirme yapar.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	4,35
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	2	5,0	
Katılıyorum	19	47,5	
Kesinlikle Katılıyorum	18	45,0	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, yüzde oranı % 5,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 19, yüzde oranı % 47,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 18, yüzde oranı % 45,0’dır. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 4,35 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 4,25’in üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Kesinlikle Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov’un sınavdan sonra öğrencileri ile sınava yönelik değerlendirme yaptığı anlaşılmıştır.

Tablo 37. Öğretmenin, Sınavdan Sonra Başarısız Olan Öğrencileriyle Disiplinli Çalışmayla, Plan Ve Program Geliştirmesine Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Sınavdan sonra başarısız olan öğrencileriyle disiplinli çalışmaya yönelik plan ve program geliştirmektedir.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,90
Katılmıyorum	1	2,5	
Kısmen Katılıyorum	9	22,5	
Katılıyorum	23	57,5	
Kesinlikle Katılıyorum	7	17,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 1, katılım oranı % 2,5’tir. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 9, yüzde oranı % 22,5’tir. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 23, yüzde oranı % 57,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 7, yüzde oranı % 17,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,90 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov sınavdan sonra başarısız olan öğrencileriyle disiplinli çalışmaya yönelik plan ve program geliştirmektedir.

Tablo 38. Öğretmenin, Çalınan Eserlerin Farklı Yorumlarını Dinleterek, Öğrencilerinin Yorum Becerilerini Geliştirmelerine Katkıda Bulunmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri.

Çalınan eserlerin farklı yorumlarını dinleterek, öğrencilerinin yorum becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur.			
Cevaplar	<i>f</i>	%	A.O.
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0,00	3,78
Katılmıyorum	2	5,0	
Kısmen Katılıyorum	10	25,0	
Katılıyorum	23	57,5	
Kesinlikle Katılıyorum	5	12,5	
	Toplam	Toplam	
	40	100,0	

Tabloya göre; “Katılmıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 2, katılım oranı % 5,0’dır. “Kısmen Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 10, yüzde oranı % 25,0’dır. “Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 23, yüzde oranı % 57,5’tir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabını veren öğrenci sayısı 5, yüzde oranı % 12,5’tir. Bu sonuçların aritmetik ortalaması hesaplandığında 3,78 olduğu görülmüştür. Aritmetik ortalamanın sonuçları 3,50’nin üzerinde olduğunda, beşli likert ölçeğine göre bu, “Katılıyorum” anlamına gelmektedir.

Bu sonuca göre, Yusuf Hasanov, çalınan eserlerin farklı yorumlarını dinleterek, öğrencilerinin yorum becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır.

3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME YÖNELİK BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. YUSUF HASANOV'UN VİYOLA EĞİTİMİNDE DERS İŞLEME YAKLAŞIMLARI NASILDIR?

- Hasanov'a yöneltilen, "Vize ve final sınavlarına yönelik eser seçiminde, öğrencinin kapasitesine göre mi eser seçersiniz yoksa belirlenmiş programın seviyesine göre mi hareket edersiniz?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Belirlenmiş programın seviyesinde, öğrencinin kapasitesine göre seçerim. Programda 1. sınıflara etüt kitabı olarak M. Reytiş önerilir. Öğrenci bu metodu veya bundan sonraki metotları kullanmışsa bundan sonraki etüt kitaplarını kullanırım. Örneğin; F. Mazas veya H. E. Kayser etütleri gibi (Hasanov, odaklanmış görüşme)".

Buradan, Hasanov'un aşamalı bir eğitim yöntemini tercih ettiği anlaşılmaktadır. Müzik eğitiminin çalgı eğitimi boyutunda bireysel özellikler çok daha fazla öne çıkmaktadır. Bu durum öğrenciye göre ve öğrenci niteliklerini çok daha fazla göze alan bir tutumu gerekli kılmaktadır. Hasanov'un öğrenci niteliklerine göre oluşturduğu çalışma programı bu açıdan çok daha büyük başarı sağlamasına neden olmaktadır.

- Hasanov'a yöneltilen, "Viyolada teknik çalıştırma yöntemleriniz nelerdir?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Öncelikle entonasyon çalışmaları yaptırım. Entonasyon açısından belirli bir düzeye gelindikten sonra yay teknikleri üzerinde çalışmalara geçerim. Dethaş ve legato tekniklerini, üst yarı, orta ve alt yarıda sonra uç ve topuk kısımlarında öncelikle öğretmeye çalışırım, çünkü yayın baskısı ile kaliteli ton çıkarmasını bu egzersizlerle sağlamlaştırım. Bu aşamalardan sonra gam, arpej, çift ses ve akorlara çalıştırırım. Özellikle çift ses ve akorlarda parmak ve yay baskıları önemlidir. Bunun için parmakların sıralanışına ve baskılarına göre notaları tek tek entonasyon açısından temiz hale getirip sonra ikinci veya üçüncü sesleri de bu yöntemle çalıştırırım. Sağ ve sol el teknik alt yapı oluşturmaya yönelik egzersizlerle seviyeyi güçlendirdikten sonra, bu alt yapıyı daha da sağlamlaştırmak için değişik etüt metotlarından faydalanırım. Özellikle Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü'nde viyola eğitimine yeni başlayan öğrencilere, başlangıçta B. Volmer veya M.Reytiş etütlerini kaynak alarak, öğrencinin do anahtarına hâkim olmasını ve alt yapıyı güçlendirmesini sağlarım. Öğrencinin seviyesine ve kapasitesine göre etüt ve eser seçerek, müzikalite ve yorum

üzerinde çalışmalarımızı yürütürüz. Eser çalıştırırken öğrencinin çalabileceği bir seviyede eser belirlerim. Öncelikle eserin tartımsal ve yay teknikleri özelliklerine uygun önden bir çalışma yaptırırım. Bunun için tartımsal ve yay tekniklerine uygun bir etüt seçerim. Mesela eserde iki veya dört bağlı yay tekniği varsa buna uygun iki bağlı veya dört bağlı bir etüt seçebiliriz. Bu etüt tamamen parmakların ve yayın güçlenmesini sağlamak açısından çalışılır. Aynı zamanda eserde çalışılmalıdır. Eserler çalışılırken öncelikle zor pasajların ölçü ölçü veya daha da indirgersek nota nota, entonasyona dikkat edilerek kontrollü bir şekilde çalışılması doğru olur. Sonra tartım kalıplarını yine ölçü ölçü veya nota nota birçok tekrarlarla çalıştırmak faydalı olur. Sonraki aşamada nüanslar eklenerek yay tekniklerini sağlamlaştırmak doğru olur. Birkaç zor ölçüyü aynı bu teknik ve yöntemlerle çalıştırmak ve bu alışkanlığı kazandırmak gerekir. Bu sayede öğrenci zamanı doğru kullanarak esere hâkim olur (Hasanov, odaklanmış görüşme)''.

Hasanov'un öğrencilerini çalıştırmaya yönelik oldukça derin bir tecrübesinin olduğu farklı düzey ve alandaki çalışmalara yönelik farklı çalışma yöntemleri tercih etmesinden anlaşılmaktadır. Eğitim Fakültesi ve diğer mesleki müzik eğitimi veren kurumlar veya konservatuvarlar farklı amaçlara yönelik öğrenci yetiştiren kurumlar olarak farklı türden eğitime gereksinim duymaktadır. Bu durumun göz önünde tutulması ve bilinçli bir eğitimin tercih edilmesi Hasanov'un birikiminin bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Hasanov'a yöneltilen, "Öğrencilerinizden beklediğiniz çalışma performansı nasıl olmalıdır?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Öncelikle teller üzerinde sol el ve yay egzersizi çalışılmalı. Daha sonra gamlar ve arpejler çalışılmalı. Çeşitli yay teknikleri ile egzersizler yapılmalı. Başlangıç için dethaşe yay tekniği kullanılmalı daha sonra markato, stakkato, sipicato vb. çalışılmalı. Tabi bu çalışmalarını her gün bir ya da iki saat yaparsa disiplinli çalışmaya alışır ve performansı sürekli gelişir (Hasanov, odaklanmış görüşme)''.

Hasanovla yapılan görüşmelerden, eğitimin "öğrenciye göre" ilkesi doğrultusunda her öğrencinin kişilik ve yetenek özelliklerini dikkate alarak çalışmalarını planladığı öğrenilmiştir. Bunun yanı sıra öğrenciye belirli bir disiplin ve belirli bir sıralama içerisinde çalışma alışkanlığı kazandırmaya yönelik bir öğretmen özelliği sergilediği görülmektedir. Bu durum öğrencinin özellikle ne yapacağını ve nasıl yapacağını bilmesi açısından son derece büyük önem taşımaktadır.

- Hasanov’a yöneltilen, “Etüt ve eserler için kullandığınız metotlar var mıdır?” hangi metotları kullanırsınız sorularından elde edilen bulgular.

“Gam ve arpej için kullandığım metotlar vardır. Bunlar; B.Volmer, O.Dalaysel, A.Tanrıverdi, M.Reytih ve Ö.Can etüt kitaplarıdır. Ancak bu etüt kitaplarına geçmeden önce kendi yöntem ve tekniğimle duruş, tutuş ve çalış tekniklerini başlıca olarak öğretirim. Bunlarla beraber genelde etüt çalışmaları için F.Wolfardt, A.Tanrıverdi, O.Dalaysel, Ö.Can, B.Volmer, M.Reytih, F.Mazas, H.E.Kayser, R.Krautzer, R.Feiorillo, A.Bruni, A.Seybold, P.Rode ve N.Paganini etüt kitaplarından faydalanırım. Eserler için seviyelere göre kullandığım metotlar vardır. Bunlar; J.S.Bach’ın çello için yazdığı altı tane süitleri, A.Vivaldi’nin RV 356 La minör keman konçertosunun viyolaya transpozese, H.Eccles’in Sol minör viyola sonatı, J.C.Bach’ın Do minör viyola konçertosu, F.A.Hoffmeister’in Re majör viyola konçertosu, C.P.Stamitz’in Re majör viyola konçertosu ve Si bemol majör viyola sonatı (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov’un, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D’de ve Devlet Konservatuvarında kullanmış olduğu etüt ve eserler için geniş bir repertuarı bulunmaktadır. Elinde çok daha fazla viyola repertuarı bulunmakta olup yukarıda sayılanları eğitim fakültesine yönelik kullandığı dikkate alındığından oldukça geniş bir repertuarla öğrencilerini beslediği söylenebilir. Özellikle viyola gibi repertuarı çok daha az olan bir alanda bu repertuara sahip olunması önemlidir.

- Hasanov’a yöneltilen, “Düzenlediğiniz eserleri ders için veya orkestra için kullanır mısınız?” sorusundan elde edilen bulgular.

“Evet, düzenlemiş olduğum orkestra eserlerini bazı orkestralarda kullanmıştım. Kısa bir aradan sonra tekrar orkestra için kullanmaya başladım. Ancak orkestramız ders için kurulan bir orkestra değildir. J.S.Bach’ın Partita No:2 re minör solo keman için yazmış olduğu Chaconne’u viyolaya transpoze ettim ve öğrencilerimin çalışmasına olanak sağlamaya çalıştım (Hasanov, odaklanmış görüşme)”.

Hasanov, orkestra ve solo için yazılan eserleri, kendi kurmuş olduğu orkestralarda öğrencilerinin çalabileceği şekilde düzenlemiş ve bu tür düzenlemelerle eser dağarcıklarını genişletmeye yönelik çalışmalarda bulunmuştur.

- Hasanov'a yöneltilen, "Viyola sınıfına ait bir oda orkestranız var mıdır? Öğrencilerinizi nasıl yönlendirirsiniz?" sorularından elde edilen bulgular.

"2002 senesinde Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Bölümü öğrencilerinden oluşan bir viyola topluluğumuz vardı. Bu son iki yılda viyola topluluğunu genişlettik ve oda orkestrası oluşturduk. Bu orkestralarda düzenlediğim eserleri çaldık. Ayrıca seviyesi orkestra parçalarını çalmaya uygun olan veya başarabileceğini bildiğim öğrencilerimi orkestraya yönlendiririm (Hasanov, odaklanmış görüşme)".

Hasanov viyola sınıfına ait viyola topluluğu adında bir oda orkestrası kurmuş ve hem orkestrayı genişletmek amacıyla hem de viyola sınıfı öğrencilerine başarılarını değerlendirmeleri için bir fırsat verme amacıyla katkı sağlamaya çalışmıştır.

- Hasanov'a yöneltilen, "Ders içinde eserlere yönelik tarihsel ve müziksel olarak açıklama yapar mısınız?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Mutlaka, geçtiğimiz eserlere, bestecilere ve dönemlere ait yorumlar yaparız. Bazen farklı kaynaklardan bilgiler toplayarak yorum yaparız (Hasanov, odaklanmış görüşme)".

Hasanov, öğrencilerinin çalıştıkları eserlere dair çeşitli araştırmalarla ve yorumlarla bilgi ve birikimlerinin zenginleşmesini sağlamaktadır.

- Hasanov'a yöneltilen, "Öğrencilerinizden konser programı yapmalarını ne sıklıkta istersiniz?" sorusundan elde edilen bulgular.

"Öğrencilerimin bir müzisyen olarak, sahne alışkanlığı edinmesi için kısa parçalarla da olsa sık sık konser vermelerini isterim. Konserler öğrencileri başarıya motive edici özelliğe sahiptir. Eğer seviyeye ve öğrenciye güvenim tamsa konser programı düzenlemeye çalışırım. Emin olmadan baskıyla konsere çıkmalarını istemem. Çünkü öğrenci konser için kendini hazır hissetmiyorsa konserde hatalı çalabilir ve bu nedenle kendine güvenini yitirebilir. Bu durumla karşılaşmanın elbette garantisi yoktur. Ancak en aza indirmek için öğrenciye karşı motivasyonlarını düşürecek ciddi sözler sarf etmemeye özen gösteririm. Ayrıca doğru çalışma ve antrenman ile hazır olduğuna ve kendine inandığına emin olmak için kontrollü bir şekilde çalışmalarını sürdürürüm (Hasanov, odaklanmış görüşme)".

Hasanov, ğrencilerinin hazır bulunuşluklarına zen göstererek ve onları konser programına göre kontrollü çalıştırarak, konserde başarılı ve istekli müzisyen olmalarını sağlamaya çalışmaktadır. Ayrıca ğrencilerinin psikolojik olarak ne hissedebileceklerini kendi tecrübeleriyle ve empati yoluyla anlamlandırarak doğru çalışmalarını sağlamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada uygulanan anket ve görüşme teknikleriyle elde edilen bilgilere göre, Yusuf Hasanov, bir eğitimci olarak öğrencilerine kazandırılması gereken hedef davranışları kazandırmaktadır. Hasanov, özellikle çalgı eğitimi gibi bireysel bir alanda verilen bu eğitime çalışma teknikleri, öğrencileriyle iletişimi ve onlara karşı tutum ve davranışlarıyla daima örnek olmuştur. Öğrencilere uygulanan anket ile Hasanov'a uygulanan görüşme tekniği sonuçlarına bakıldığında, her iki tarafın görüşlerinin de birbirini tamamladığı görülmüştür. Bu demektir ki Hasanov'un öğrencileri, çalışmaları boyunca öğretmenlerinin izlediği çalışma şeklinin ve bu yöndeki çalışmaların başarı getireceğinin farkındadır.

Yusuf Hasanov'un viyola eğitimine katkılarını incelediğimizde, viyola eğitiminde çalışma teknikleri ve öğretmen özellikleri açısından olması gereken eğitim şeklinin yanı sıra yeni yöntemler ve çalışma disiplinleri ortaya koymuştur. Kendine ait bir çalıştırma tekniğinin oluşma sebebini öğrencilerinin yetenek ve kapasite özelliklerine bağlı olduğunu söylemiştir. Kurumların müfredatı ile çalışmanın yanı sıra Hasanov, öğrencilerinin ihtiyacı olan yeni çalışma tekniklerini kullanmanın başarılarını arttırdığını söylemiştir. Başarılı oldukları konusu da öğrencilerin ankete verdikleri cevaplar ile doğrulanmıştır.

Hasanov'la yapılan görüşmelerin sonucunda teknik özellikleri incelendiğinde şu sonuçlara varılmıştır:

- Öğrencilerinin özelliklerine göre, gerek müfredattan gerekse elinde bulunan farklı metotlardan faydalandığı,
- Tecrübesiyle yetiştirdiği öğrencilerinin, kapasitelerine ve gelecekteki amaçlarına yönelik belirli yöntemlerle eğitim verdiği,
- Öğrencilerinin kişilik ve yetenek özelliklerini göz önünde bulundurarak istediği çalışma performansına göre bir çalışma alışkanlığı kazandırmaya çalıştığı,
- Repertuar konusunda sıkıntı yaşamadığı,

- Öğrencilerinin faydalanabileceği eserleri düzenleyerek onları çalıştırdığı,
- Viyola sınıfı öğrencilerinin farklı etkinliklerle başarılı olmalarını sağlamak için bir oda orkestrası kurduğu,
- Dersin içeriğini güçlendirecek ve öğrencilerin bilgi birikimlerine katkı sağlayacak araştırmaları ve yorumları karşılıklı olarak bilgi alış verişi ile sağladığı,
- Öğrencilerinin çalgılarına hâkim ve başarılı olmalarını sağlamak için kontrollü çalışmalarla konser programı düzenlediği görülmüştür.

Hasanov teknik açıdan araştırmacı ve öğrencisini geliştirmeye odaklanmış bir öğretmen modeline sahiptir.

Hasanov'un eğitimci kişiliği ele alındığında,

- Ders içinde ve dışında iletişiminin olumlu olduğu ve öğrenciyi dinlemenin önemine dikkat çektiği,
- Öğrencilerinin başarısızlığa düşmemesi yolunda eleştiriyi bir tedbir aracı olarak kullandığı,
- Öğrencilerinin sorumsuzluk ve saygısızlıklarını, tutum ve davranışlarıyla ilgili yanlışlarını eleştirdiği,
- Öğrencilerinin eleştiri haklarının olduğunu dile getirerek onların eleştirilerini dinlediği ve anlamlandırdığı,
- Öğrencilerinden beklentilerini (çaldığı eser veya çalma düzeyi gibi eğitimiyle ilgili iyi bir seviyeye ulaşması vb.) karşılımları için öğrencilerinin özelliklerine göre yöntemler geliştirdiği,
- Beklentilerinin karşılanmaması durumunda öğrencilerinin durumunu değerlendirerek yeni yöntemler geliştirdiği,
- Öğrencilerine karşı önyargılı olmanın doğru olmadığını, önyargılı durumlarda öğrencilerini gözlemlediği,
- Öğrencilerine karşı sabırsız olabileceği durumların bilincinde olarak davranış gösterdiği,
- Öğrencileriyle empati kurarak onları anlamaya veya varsa sorunları çözmeye çalıştığı,

- Öğrencilerine karşı öfkeli olabileceği durumların farkında olarak öfkesini kontrol edebildiği,
- Öğrencilerini başarıya götürecek yöntemleri pedagojik olarak uygulamakta olduğu,
- Öğrencilerinin viyola dersi dışında armoni, işitme ve müzik tarihi derslerinde öğrendiklerini tartıştıkları, çalgı derslerini diğer derslerin de etkilediği görüşünde olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Ayrıca Hasanov'un öğrencilerine karşı sergilediği kişilik özellikleri incelendiğinde,

- Öğrencisiyle iyi iletişimi olan,
- Eleştiriyi olumlu bir araç olarak kullanan,
- Öğrencilerinin tutum ve davranışlarıyla yakından ilgilenen ve eleştiren,
- Öğrencilerinin görüşlerine saygı duyan ve onları dinleyen,
- Öğrencilerinin özelliklerini iyi bilen ve onlara göre yöntemler geliştiren,
- Öğrencilerini gözlemleyen ve gözlemlerine göre yöntemler geliştiren,
- Önyargılı olmanın doğru olmadığını düşünen,
- Sabırsız davranışlarının bilincinde olan,
- Öğrencilerine karşı empati kurabilen,
- Öfkesini kontrol edebilen,
- Pedagojik yöntemlerle öğrencilerini başarılı olmaya götüren,
- Öğrencilerinin diğer alanlardaki çalışmalarıyla da ilgilenen bir eğitimci olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Bir çalgı eğitimcisi olan Yusuf Hasanov aynı zamanda değerli bir viyola sanatçısıdır. Viyola eğitimi için uyguladığı değişik yöntemler sayesinde öğrencilerine kısa sürede başarıyı getirmiştir. Viyola eğitimi veren kurumların birçoğunda çalışmalar yaparak viyola öğrencilerine sanatçı ve eğitimci olma yolunda yapılması gereken çalışmalara destek olmuş ve yetiştirdiği öğrencilerinin birer viyola sanatçısı ve eğitimcisi olduğu görülmüştür. Müzik eğitimi veren kurumların yetiştirdiği öğrencilerin ileride sahip olması istenen

mesleğe yönelik verilen eğitimlerin yanı sıra Hasanov öğrencilerinin hangi mesleği seçerlerse seçsinler birer viyola eğitimcisi ve sanatçısı olabilecekleri bir eğitim vermeye çalışmıştır.

Geçmişte Türkiye’de viyola eğitiminde eğitimci açısından sıkıntı yaşanan zor günler olduğu gibi halen birçok müzik kurumlarında viyola eğitimcisi bulunamamaktadır. Çok eğitimci olmadığı gibi bu alana ilgi de az olmaktadır. Viyola eğitimine dair yerli kaynakların azlığı da dikkat çeken konulardan biridir. Viyola eğitimine yönelik çeşitli teknik çalıştırma metodlarının bulunması bu alanda eğitim almak isteyen ve eğitim veren bireyler için önemli bir kaynak olacaktır. Elbette yerli ve yabancı kaynaklar ile viyola eğitimi müzik kurumlarında sürdürülüyor. Ayrıca yerli ve yabancı eğitimcilerle viyola eğitimi geliyor. Ancak eğitim alacak bireylerin yetenek ve öğrenme kapasitelerinin farklılığı gibi birçok konuda eğitimciler doğru eğitimi veremeyebilirler. Bunun gibi sıkıntıların aşılması için viyola eğitiminin ana hatlarını bilen, bu konuda tecrübe sahibi olan ve tecrübeleriyle yeni çalışma yöntemlerinin gelişmesini sağlayan yerli veya yabancı eğitimcilerin çalışma ve çalıştırma tekniklerinin incelenmesi ile bu yolda önemli adımlar atılabilir.

KAYNAKÇA

- Büyüköztürk, Ş. (2005). “Anket Geliştirme”.3 (2), 133-151. 2 Temmuz 2012.
<http://www.gazi.edu.tr>.
- Cüceloğlu, D. (2007).“*İnsan Ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları*”,
16.Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik, V. (2002). “*Sınıf Yönetimi*”, 1. Basım. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Çilden, Ş.2011. “*Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi*”, 2. Ulusal Hisarlı Ahmet Sempozyumu, 26-28 Mayıs, Kütahya
- Ece, S.(2002). *Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyola Eserleri Ve Bu Eserlerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Viyola Eğitimcileri Tarafından Kullanımlarına Yönelik Değerlendirme*.(Basılmış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkul, V.(1996).“*Sanat Ve İnsan*”,İstanbul: Timaş Yay.
- Erol, L.(2008). “*Müziğin Sırrı, Dinleyenler İçin Notlar*”Ankara: Alka Matbaası.
- Ersoy, A. (2002).“*Sanat Kavramlarına Giriş*”,İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık.
- Ertuğrul, H. (2000)“*Öğretmenin Başarı Kılavuzu*”, İstanbul: Nesil Basım Yayın, Nesil Matbaacılık A.Ş.
- Ertürk, S. (1998). “*Eğitimde Program Geliştirme*”, 10. Baskı. Meteksan Matbaacılık. Ankara.
- Freeland, C. (2008). “*Sanat Kuramı*”, (Demir, F. Çev.). Ankara: Dost Kitabevi Yay.(2001 Özgün Baskısından).
- Fubini, E.(2006). “*Müzikte Estetik*”, (Genç, F. Çev.). Ankara: Dost Kitabevi Yay.
- Karasar, N. (2009).“*Bilimsel Araştırma Yöntemi*”, Ankara: Nobel Yayın.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). “*Sanatta Eğitim*”, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Lavignac, A. (1939). "*Musiki terbiyesi*",(Denker, A. Çev.). İstanbul: Kanaat Kitabevi.
- Memduhoğlu, H. B. ve Yılmaz, K.(2010)."*Eğitim Bilimine Giriş*", 2.Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yay.
- Özdamar, K. (2004)."*Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi I*",Genişletilmiş 5. Baskı, Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özer, Y.(2002). "*Müzik Etnografisi, Alan Çalışmasında Yöntem ve Teknik*", İzmir: Dokuz Eylül Yay.
- Özkaya, S.(2000). "*Sanatta Deha Ve Yaratıcılık*", İstanbul: Pan Yay.
- San, İ. (2004). "*Sanat Ve Eğitim*", Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Say, A. (1985)."*Müzik Ansiklopedisi*", Ankara: Başkent Yayınevi, Sanem Matbaası.
- Say, A. (2003)."*Müzik Tarihi*", Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Sözkese Matbaası.
- Senemoğlu, N. (2004). "*Gelişim Öğrenme Ve Öğretim- Kuramdan Uygulamaya*",1.Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V.(2005)."*Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*", 12. Baskı. Ankara: Anı Yay.
- Sönmez, V. ve AlacapınarF. G. (2011)."*Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*",Ankara: Anı Yayıncılık, Sözkese Ofset Basım.
- Uçan, A. (1994)."*Müzik Eğitimi*", Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Kurtuluş Matbaası.
- Ulusoy, A. vd. (2011)."*Eğitim Psikolojisi*", Ankara: Anı Yay.
- Yayla, F. (1999). "*Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Anaçalgı Viyola Eğitiminde Kullanılan Metotların İncelenmesi*".(Yüksek Lisans). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı.

EKLER

EK-1. GÖRÜŞME SORULARI: YUSUF HASANOV'UN EĞİTİMCİ KİŞİLİĞİ NASILDIR?

1. Ders içinde ve dışında iletişiminiz nasıldır?
2. Öğrencilerinizi çalışmalarını konusunda eleştirir misiniz? Nasıl eleştirirsiniz?
3. Öğrencilerinizin tutum ve davranışlarını hangi durumlarda eleştirirsiniz?
4. Öğrencilerinizin dersle ilgili görüş ve önerilerini dinler misiniz?
5. Öğrencilerinizle dersle ilgili beklentileriniz hakkında konuşur musunuz? Beklentileriniz nelerdir?
6. Öğrencilerinizin dersle ilgili beklentilerinizi karşılayamaması durumunda tutum ve davranışlarınız nasıldır?
7. Öğrencilerinize karşı önyargılı olur musunuz?
8. Derste veya müziksel çalışmalarda sabırlı mısınız?
9. Öğrencilerinizi daha iyi anlamak için empati kurar mısınız?
10. Öfkeli bir yapınız var mıdır? Öfkenizi nasıl kontrol edersiniz?
11. Başarılı olabileceğini düşündüğünüz öğrencilerinizi, başarılı olacaklarına inandırır mısınız? Bu konuda neler yaparsınız?
12. Viyola eğitimi dışında öğrencilerinizin diğer müzik derslerindeki çalışmalarını inceler misiniz?

EK-2. GÖRÜŞME SORULARI: YUSUF HASANOV'UN VİYOLA
EĞİTİMİNDE DERS İŞLEME YAKLAŞIMLARI NASILDIR?

1. Vize ve final sınavlarına yönelik eser seçiminde, öğrencinin kapasitesine göre mi eser seçersiniz yoksa belirlenmiş seviye programına göre mi hareket edersiniz?
2. Viyolada teknik çalışma yöntemleriniz nelerdir?
3. Öğrencilerinizden beklediğiniz çalışma performansı nasıl olmalıdır?
4. Etüt ve eserler için kullandığınız metotlar var mıdır? Nelerdir?
5. Düzenlediğiniz eserleri ders için veya orkestra için kullanır mısınız?
6. Viyola sınıfına ait bir oda orkestranız var mıdır? Öğrencilerinizi nasıl yönlendirirsiniz?
7. Ders içinde eserlere yönelik tarihsel ve müziksel olarak açıklama yapar mısınız?
8. Öğrencilerinizden konser programı yapmalarını ne sıklıkta istersiniz?

EK-3. ANKET: DEMOGRAFİK SORULAR

AÇIKLAMA	
<p>Bu anket, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans programında yürütülmekte olan "Yusuf Hasanov'un sanat yaşamı ve viyola eğitimine katkıları" konulu tez çalışmasına veri toplamak üzere hazırlanmıştır. Anket yoluyla Yusuf Hasanov'un viyola eğitimi alanındaki çalışmaları ve eğitimci kişiliği irdelenmiş, geliştirilen anketle viyola eğitimcisinde aranan özelliklerin neler olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Hasanov'un kişisel özellikleri, teknik özellikleri, tutum ve davranışları ile ilgili görüşlerinizin alınacağı bu ankete vereceğiniz cevaplar viyola eğitimcilerinin yetişmesinde öğretmen kimliğinin önemini ortaya koyacağından oldukça değerlidir.</p> <p>Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, size ait genel bilgilerin edinilmesine yönelik bilgileri içermektedir. İkinci bölüm ise, Yusuf Hasanov'la ilgili çeşitli konulardaki görüşlerinizi almak üzere hazırlanmıştır. Ankete verilecek cevaplar, bir istatistik programıyla değerlendirileceğinden isminizi yazmanıza gerek yoktur.</p> <p>Araştırmaya gösterdiğiniz ilgi ve katkılarınız için teşekkür ederiz.</p> <p>Esengül KARADEMİR</p>	
<p>1.Cinsiyetiniz:</p> <p>() a.Bayan () b.Erkek</p> <p>2. Yaşınız:</p> <p>3. Mezun olduğunuz ya da öğrenim gördüğünüz kurum:</p> <p>() a.Konservatuvar () b.Eğitim Fak. () c.Diğer(Belirtiniz)</p> <p>.....</p> <p>4. Alan çalgınız nedir?</p> <p>5.Viyola eğitiminize ne kadar süredir devam ediyorsunuz?</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>6. Yusuf Hasanov ile çalışmalarınıza ne kadar süredir devam ediyorsunuz?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>7. Başka viyola eğitimcileriyle çalışmalarınız oldu mu?</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

EK-4. ANKET: ÖNERMELER

AÇIKLAMA			Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
Aşağıda Yusuf Hasanov'un kişilik özellikleri, teknik özellikleri, tutum ve davranışları hakkında bir dizi ifade bulunmaktadır. Her ifadenin karşısında o görüşe ne kadar katıldığınızı yan tarafta verilen Kesinlikle katılıyorum , Katılıyorum, Kısmen Katılmıyorum ve Kesinlikle katılmıyorum ifadelerinden size en uygun olanını (x) işareti ile belirtiniz.							
KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ	1. Öğrencileriyle ders içindeki iletişimi olumludur.	1.					
	2. Öğrencileriyle arasında kurduğu ders dışı iletişimi olumludur.	2.					
	3. Ders içinde, disiplinli çalışma konusunda eleştireci bir kişilik özelliğine sahiptir.	3.					
	4. Okul içinde veya dışında iletişimi ders ile sınırlıdır.	4.					
	5. Öğrencilerinin çeşitli konulardaki görüşlerini dinler ve saygı duyar.	5.					
	6. Başarıları ve başarısızlıkları konusunda öğrencilerini eleştirir.	6.					
	7. Öğrencilerine bir birey olarak değerli olduklarını hissettirir.	7.					
	8. Ders içinde, esprili ve eğlenceli bir ortam oluşturmayı sever.	8.					
	9. Gerekğinde öğrencilerini maddi ve manevi açıdan destekler.	9.					
TUTUMLARI	10. Mazeret sahibi olma durumunda olumlu bir yaklaşımı vardır.	10.					
	11. Öğrencilerine ulaşmak istedikleri hedef ve başarı konusunda yardımcı ve yönlendiricidir.	11.					
	12. Viyola ile ilgili yarışma veya konser etkinliklerine katılmalarını ister.	12.					
	13. Ders dışında öğrencilerinin yer aldığı müzik etkinliklerini destekler ve faydalı olabileceğini düşündüğü farklı çalışmalara yönlendirir.	13.					
	14. Dersle ilgili beklentileri çok yüksektir.	14.					
	15. Dersle ilgili beklentileri öğrencilerinin derse olan ilgilerini azaltır.	15.					
	16. Ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı sergilediği tutumlar olumsuzdur.	16.					
	17. Ödevlerini yapamadıklarında öğrencilerine karşı tutumu disiplinli olmalarını sağlar.	17.					
	18. Öğrencilerinin katıldığı veya yer aldığı müzik etkinlikleri konusunda tutumları olumsuzdur.	18.					
DAVRANIŞLARI	19. Disiplinli çalışma konusundaki uyarıları ile başarılı olma isteği uyandırır.	19.					
	20. Sınavdan önce öğrencilerini motive eder.	20.					
	21. Sınav esnasında öğrencileriyle ilgili ve cesaret vericidir.	21.					
TEKNİK ÖZELLİKLERİ	22. Ders işleyişi sırasında, öğrencileri, yöntem ve tekniğine uyum sağlayamadığında yeni yöntem ve tekniklere başvurur.	22.					
	23. Disiplin ve düzen içinde, zamanı doğru değerlendirerek dersi verimli hale getirir.	23.					
	24. Ödevlerine nasıl çalışacakları konusunda öğrencilerini bilgilendirir.	24.					
	25. Derse geldiklerinde öğrencilerinin nasıl bir çalışma yaptıklarını sorgulayarak çalışmalarını hakkında bilgi edinir.	25.					
	26. Eserleri çalıştırırken öğrencilerinin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurur.	26.					
	27. Eser seçiminde öğrencilerinin görüşlerine önem verir.	27.					
	28. Gerekğinde ders saati dışında ek çalışma yaparak enstrümanlarında daha başarılı olmalarını sağlar.	28.					
	29. Öğrencinin seviyesine göre bir çalışma programı oluşturarak daha başarılı olmasını sağlar.	29.					
	30. Viyolada parmak egzersizleri, yay ve entonasyon çalışmaları için çeşitli metotlardan yararlanır.	30.					
	31. Ders kapsamında solfej, armoni ve müzik tarihi konularına da değinerek dersin içeriğini güçlendirir.	31.					
	32. Çalınan eserlerde ve diğer müzik çalışmalarında eserleri yorumlarken müzik tarihi ve müzikalite ile ilgili bilgilere yer verir.	32.					
	33. Bazen çalarak bazen de CD, DVD ve benzeri kayıtlardan veya yazılı kaynaklardan faydalanarak çaldıkları eserlere dair öğrencilerinin bilgi sahibi olmalarını sağlar.	33.					
	34. Sınavdan sonra öğrencileri ile sınava yönelik değerlendirme yapar.	34.					
	35. Sınavdan sonra başarısız olan öğrencileriyle disiplinli çalışmaya yönelik plan ve program geliştirir.	35.					
36. Çalınan eserlerin farklı yorumlarını dinleterek, öğrencilerinin yorum becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur.	36.						